

Verslag van participatie en vooroverleg omgevingsplanwijziging Molenlanden bodemregels

Ten aanzien van het voornemen om het omgevingsplan te wijzigen ten aanzien van de regels voor bodem is door het college het participatietraject Bodemregels Omgevingsplan vastgesteld, waarin is bepaald dat de participatie in twee vormen zou worden uitgevoerd, namelijk informeren (meeweten) en raadplegen (meedenken). Er zijn binnen het traject 3 doelgroepen voor participatie onderscheiden:

- inwoners, bedrijven en organisaties in het algemeen,
- professionals in het ruimtelijke domein, specifiek bodemgerelateerd,
- overheden en stakeholders (vooroverleg)

Deze doelgroepen zijn op verschillende manieren meegenomen.

Inwoners, bedrijven en organisaties in het algemeen

Deze doelgroep heeft via de publicatie van het voornemen in Het Gemeenteblad op 14 november 2024 (en in Het Kontakt op 13 november 2024) en een bekendmaking van de terinzagelegging van stukken in Het Gemeenteblad op 21 november 2024 (en in Het Kontakt op 20 november 2024) kennis kunnen nemen dat de op het voornemen van toepassing zijnde stukken via de gemeentelijke website ter inzage hebben gelegen van 22 november 2024 november tot en met 19 december 2024. Hierbij is aangegeven dat er op dit moment alleen kennisgenomen kon worden van de stukken (meeweten). Wel konden vragen gesteld worden.

Resultaat: er zijn gedurende de termijn van ter inzagelegging geen vragen gesteld.

Professionals in het ruimtelijke domein, specifiek bodemgerelateerd

Onder deze professionals verstaan wij onder andere aannemers en adviesbureaus in grond-, weg-, en waterbouw. Deze professionals zijn persoonlijk uitgenodigd voor een regionaal georganiseerd informatiemoment op woensdag 16 oktober 2024. Tijdens deze bijeenkomst konden vragen gesteld worden. Hiervan is een verslag gemaakt.

Tevens bestond de mogelijkheid om, via een daarvoor regionaal beschikbaar gestelde website, een reactie op de voorgenomen wijziging indienen.

Resultaat: er zijn tijdens de informatiebijeenkomst veel vragen gesteld welke zijn beantwoord. Deze vragen en antwoorden zijn vastgelegd als een 'verslag van de informatiebijeenkomst wijziging bodemregels 16 oktober 2024' (bijlage 1).

Tevens zijn naar aanleiding van de bijeenkomst en de vooraankondiging van de wijziging van het omgevingsplan reacties binnengekomen van 2 partijen welke werkzaam zijn in de Grond-, weg- en waterbouw (Grondbank en Boskalis) De reacties zijn gericht aan de 10 gemeenten in de regio.

De vragen van Grondbank en reactie daarop van de OZHZ namens de gemeente in een emailbericht zijn bij dit verslag gevoegd als bijlage 2. De reactie en vragen van Grondbank

hebben geen aanleiding gegeven om het ontwerp van de omgevingsplanwijziging afwijkend van het concept van de omgevingsplanwijziging aan het college voor te leggen.

De reactie van Boskalis en de reactie daarop van de OZHZ namens de gemeente in een emailbericht en Excel-bestand zijn bij dit verslag gevoegd als bijlage 3. De reactie en vragen van Boskalis hebben geen aanleiding gegeven om het ontwerp van de omgevingsplanwijziging afwijkend van het concept van de omgevingsplanwijziging aan het college voor te leggen.

Overheden en stakeholders (vooroverleg)

De overheden en stakeholders, zoals de provincie Zuid-Holland, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio ZHZ, Stedin, Oasen, Prorail en Tennet zijn in oktober 2024 om advies gevraagd op de voorgenomen wijziging van het omgevingsplan. Deze partijen hebben een set van de regels met een artikelsgewijze toelichting ontvangen. Zij kunnen de gemeente een advies geven gedurende het participatietraject.

Daarnaast hebben andere overheden en stakeholders, zoals het ministerie van IenW, RIVM, GGD, DCMR en de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, een set van de regels met artikelsgewijze toelichting toegezonden gekregen

Deze wijziging van het omgevingsplan volgt uit een regionale samenwerking, vandaar dat ook de reacties van Waterschap Hollandse Delta en Evides zijn binnengekomen en meegenomen in dit verslag. Formeel valt Molenlanden niet onder het beheergebied van deze organisaties.

Hieronder volgt een overzicht van de organisaties die hebben gereageerd.

Reactie ontvangen	Nader overleg mee gevoerd	Geen reactie ontvangen
Provincie ZH	Provincie Zuid-Holland (via regionaal bodemplatform)	Gasunie
Waterschap Rivierenland	Waterschap Rivierenland	Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
Waterschap Hollandse Delta	Waterschap Hollandse Delta	Prorail
Evides	Evides	
Oasen	Oasen	
Rijkswaterstaat		
TenneT		

De inhoud en beantwoording van de reacties die door partijen in het kader van het vooroverleg zijn gegeven, volgen hierna. In de beantwoording wordt aangegeven of de reactie tot een aanpassing van de voorgenomen wijziging van het omgevingsplan heeft geleid.

1. Rijkswaterstaat
Reactie
Hartelijk dank voor het toesturen van het concept omgevingsplanwijziging bodemkwaliteit regio Zuid-Holland Zuid. Kijkend naar de belangen van Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid, zie ik geen aanleiding voor een reactie op dit plan.

Rijkswaterstaat blijft in de toekomst graag op de hoogte van ruimtelijke plannen in uw gemeente die een relatie hebben met het hoofd(vaar)wegennet en hoofdwatersysteem.

Antwoord

Niet nodig

2. TenneT

Reactie

Onderstaand vindt u onze reactie met betrekking tot het plan.

Uitvoeren van werken en/of werkzaamheden

In de concept Handreiking omgevingsplanregels voor het thema bodemkwaliteit van de regio Zuid-Holland Zuid staat onder meer opgenomen dat geen informatieplicht is bij kleinschalig graven (paragraaf 6.3). De werkzaamheden hoeven niet meer gemeld te worden wanneer sprake is van graven in een bodemvolume kleiner dan 25 m³ en in een bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde.

Echter, deze kleine graafwerkzaamheden kunnen mogelijk in de directe nabijheid van de hoogspanningsverbinding of andere hoogspanningsinfrastructuur plaatsvinden. TenneT wil graag deze plannen toetsen om vast te stellen of de ontwikkelingen geen aantasting veroorzaken aan de veiligheid en leveringszekerheid van deze hoogspanningsverbindingen.

Wij verzoeken u daarom in de nota op te nemen dat:

1. Bij de uitvoering van werken en of werkzaamheden in de directe nabijheid van de hoogspanningsverbinding veiligheidsvoorwaarden aangevraagd moeten worden bij toestemming@tennet.eu.
2. Zonder deze zogenaamde Toestemming de werken en/of werkzaamheden niet mogen worden uitgevoerd.

Succes met het afronden van de regeling. Dank ook voor de mogelijkheid om input te leveren middels een vooroverlegreactie. Als het lukt dat ontvangen wij graag op voorhand een informele terugkoppeling voordat het ontwerp ter inzage ligt.

Antwoord

Via een andere activiteit, namelijk activiteiten of het uitvoeren van graafwerkzaamheden nabij een hoogspanningsverbinding, zal worden gezorgd dat er een vergunningplicht dan wel meldplicht gaat gelden en geborgd wordt dat TenneT de plannen kan toetsen. Dit betreft de voormalige aanlegvergunning in bestemmingsplannen en deze aanlegvergunning geldt momenteel nog steeds via het tijdelijk omgevingsplan. Dit voorstel voor bodemregels is niet van toepassing op activiteiten ter bescherming van de hoogspanningsverbinding en heeft dus geen

betrekking op deze aanlegvergunning. Wat hier wordt geschrapd is namelijk de melding – toetsing – vanuit de bodemkwaliteit (milieu), dus de vraag of de grond vervuild is en wat gevolgen zijn indien de grond vervuild is.

3. Evides

Reactie

Document: Voorstel beleid hergebruik PFAS houdende grond ZHZ - technische versie voor markt v8.1

1) Figuur 1: Toepassingskaart PFAS houdende grond Zuid-Holland Zuid à De op deze kaart weergegeven ‘grondwaterbeschermingsgebieden’ zijn niet hetgeen normaliter onder grondwaterbeschermingsgebieden wordt verstaan (en ook niet wat in het landelijk toetsingskader wordt verstaan). In dit document is het een combinatie van waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraad. Dat is verwarrend en maakt onduidelijk, en juridische mogelijk discutabel welke maximale waarden voor hergebruik gelden. Goed om dit te verduidelijken.

2) Tabel 2: Grond Zone B – lokaal beleid à Waarom niet expliciet opgenomen welke maximale waardes gelden in grondwaterbeschermingsgebieden? Nu alleen opgenomen dat er geen maatwerk mogelijk is. Prima om aan te geven dat maatwerk niet mogelijk is, maar ook waardes uit landelijk beleid opnemen, namelijk gebiedskwaliteit en wanneer niet bekend 0,1 ug/kg ds per individuele PFAS

3) Alle Tabellen: “overige PFAS” à Welke worden hiermee bedoeld? Op welke PFAS-parameters moet worden geanalyseerd? Welk analysepakket? Is er een partijkeuring volgens een specifieke methode vereist?

4) Algemeen: Hoe wordt toezicht en handhaving geborgd in de procedure van het maatwerkbesluit?

Document: Regio Omgevingsplanregels Bodem sept 2024

5) Waarom matcht Tabel 11.14.1: afwijkende kwaliteitseisen zone B uit omgevingsplanregels niet met het bovenste deel van Tabel 2: Grond Zone B – lokaal

beleid uit de technische versie voor de markt? Daar staat namelijk ook nog een categorie wonen, industrie, infra, gbt in.

6) Op pagina 15 staat: “In grondwaterbeschermingsgebieden gelden ook eisen vanuit de provinciale omgevingsverordening. Op dit moment voldoen de eisen ook aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.” à Wat wordt hiermee bedoeld? Wat voor eisen? + klinkt alsof de provinciale omgevingsverordening iets anders is dan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

7) Waarom staat in de omgevingsplanregels bij afwijkende kwaliteitseisen niet expliciet welke maximale waardes gelden in grondwaterbeschermingsgebieden? Of op zijn minst expliciet dat het landelijk beleid uit het toepassingskader voor grondwaterbeschermingsgebieden van toepassing is, ook in zone B.

8) Artikel 11.30 à Waar komt de 0,06 mg/kg ds vandaan? Bij de uitleg wordt verwezen naar de INEVs maar die zijn toch verschillend voor ecologie en humaan?

9) Artikel 11.37 Maatwerkregel saneringsaanpak à Welke terugsaneerwaardes gelden in grondwaterbeschermingsgebieden? Expliciet maken.

Antwoord

1)

Wij sluiten met de term aan bij de aanwijzing in artikel 2.2 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV 2024). Hierin staat dat de grondwaterbeschermingsgebieden onderverdeeld zijn in:

- a. waterwingebieden;
- b. grondwaterbeschermingszones;
- c. boringsvrije zones; en
- d. gebieden voor aanvullende strategische voorraden.

De geometrische begrenzingen van de grondwaterbeschermingsgebieden staan opgenomen in figuur 1. Provincie Zuid-Holland heeft zelf regels gesteld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening aangaande het toepassen van grond- en baggerspecie en de grondwaterbeschermingsgebieden ter bescherming van de drinkwaterwinning (zie § 3.3.6 Grond en baggerspecie, Artikel 3.41.).

Het is inderdaad verwarrend en onduidelijk dat in het landelijke handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (versie december 2021) een andere norm en uitleg staat. Mogelijk omdat het niet meer up-to-date is.

2)

De gemeente stelt geen normen in grondwaterbeschermingsgebieden. Dit is de bevoegdheid van de provincie. De normen die in tabel B zijn opgenomen voldoen ook aan het provinciale beleid, daarom zijn deze normen niet opgenomen. Als wordt voldaan aan gemeentelijk beleid, dan wordt ook voldaan aan het provinciale beleid. Ons maatwerkbeleid gaat enkel over PFOA. Onze lokale normen betreffen enkel PFOA en PFOS. Voor de overige PFAS- stoffen is het provinciale en landelijke beleid geldig. Dit is niet opgenomen in de tabel. Het was niet de bedoeling om een allesomvattende

tabel te maken, alleen om het lokale beleid duidelijk te maken. Ik zal dit intern nog eens bespreken of we dit alsnog willen doen in de definitieve versie van dit stuk.

3)

Overige PFAS zijn alle PFAS exclusief geen PFOA en PFOS. Voor PFOA en PFOS is lokaal beleid. Overige niet. Analysepakket volgt uit onderzoeksprotocollen en landelijke regels (Besluit bodemkwaliteit en landelijke handelingskader). Er is geen lokaal beleid voor onderzoek of onderzoeksmethoden. Over het algemeen moet altijd PFAS geanalyseerd worden bij een partijkeuring (alle grond is hierop verdacht).

4)

Bij melding van een partij grond en aanvraag van maatwerkvoorschriften wordt de melding beoordeeld, het maatwerk afgewogen en een maatwerkbesluit opgesteld door een vergunningverlener. Vervolgens kan de grond worden toegepast. Onze omgevingsdienst is door al haar gemeenten gemandateerd om toezicht- en handhavingstaken uit te voeren voor zowel meldingen van toepassen van grond/baggerspecie als de maatwerkbesluiten.

5)

In het omgevingsplan staan alleen de normen die afwijken van het landelijke beleid. In tabel 2 staan ook landelijke normen weergegeven zodat een algemeen totaalplaatje ontstaat voor hergebruik van PFAS-houdende grond. Je kunt het dan makkelijker vergelijken met tabel 1; de landelijke normen.

6)

Deze fout is hersteld.

Het beleid is opgesteld toen de provinciale milieuverordening Zuid-Holland (2021) van kracht was. Sinds 2024 is de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening van kracht. Het lokale beleid voldoet aan beide. Dus bij opvolging van het lokale beleid overtreed je geen provinciale regels.

7)

In het omgevingsplan staan gemeentelijke regels. Er staan daarom geen landelijke of provinciale regels in. Provinciale regels en landelijke regels zijn naast de lokale regels ook geldig. Het is niet werkbaar voor lagere overheden om alle regels van hogere overheden te herhalen. Als er dan een wijziging optreedt dan zou zij steeds genoodzaakt zijn al haar regels aan te passen.

8)

De INEV wordt vastgesteld op basis van de gezondheidkundige en de ecologische risicogrenswaarden. Hierbij is de laagste waarde van hetzij het ecologisch risico, dan wel gezondheidkundige risico bepalend voor de uiteindelijke waarde. Voor PFOS, PFOA en GenX zijn de humane risicogrenzen bepalend. In tegenstelling tot de INEV's uit 2020, die nog bepaald werden door de ecologische risicogrenzen. Zie ook memo "Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX" (RIVM 20 juli 2021).

9)

De provincie heeft voor bodemsanering geen normen vastgesteld voor grondwaterbeschermingsgebieden. Deze zijn derhalve niet anders dan de lokale en landelijke normen. Voor lood en PFOA hebben wij lokale normen vastgesteld. Voor overige stoffen en of bij niet genoemde gebruiksfuncties gelden de landelijke normen. Deze komen overeen met de kwaliteitsklasse die hoort bij de gebruiksfunctie van een locatie.

4. Oasen

Reactie

Op 21 oktober jl. heeft Oasen uw e-mail ontvangen inzake de concept omgevingsplanwijziging bodemkwaliteit regio Zuid-Holland Zuid. We zien het als een goede basis om als drinkwaterbedrijf te worden betrokken in de ontwikkeling van nieuw beleid op basis van de gewijzigde wet- en regelgeving sinds het in werking treden van de Omgevingswet. Graag willen wij op dit concept reageren, middels deze e-mail.

Drinkwaterbedrijf Oasen

Drinkwaterbedrijf Oasen heeft als kernwaarden om onberispelijk drinkwater met grote leveringszekerheid en klanttevredenheid te leveren voor nu en in de toekomst. Onze infrastructuur (drinkwaterleidingen, als productie- en distributielocaties) en de bronnen voor drinkwater liggen binnen ons voorzieningsgebied over een aantal gemeenten in de provincies Zuid-Holland en Utrecht verspreid. Drinkwater is een primaire basisbehoefte en is in Nederland van topkwaliteit, dit komt onder meer door de zeer goede drinkwaterzuivering en infrastructuur. Daarom vragen wij aandacht aan de gemeenten binnen hun omgevingsprogramma's voor de bescherming van de grondwaterwinningen en de infrastructuur van Oasen.

Taken drinkwaterbedrijf

Als drinkwaterbedrijf zijn we op verschillende manieren belanghebbende bij de bodemkwaliteit en de waterkwaliteit in ons gebied. Enerzijds bevinden verschillende van onze grondwaterwingebieden voor drinkwaterbereiding zich in het plangebied. Anderzijds behoort een deel van het plangebied tot ons voorzieningsgebied, waarbinnen de drinkwaterinfrastructuur veelal ondergronds is aangelegd. Voor beide aspecten is dit concept van groot belang voor de drinkwaterproductie en -distributie.

Bescherming bronnen voor drinkwater

Voor de bescherming van de bronnen voor drinkwater is het van belang dat er zo min mogelijk vervuilde stoffen en micro-organismen in het grondwater terecht kunnen komen. Daarom zijn er door de provincies grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen waar specifieke regels gelden om de huidige grondwaterwinningen te beschermen.

Gevolgen voor grondwater t.b.v. drinkwaterwinning

De bescherming van huidige bronnen waar wij grondwater onttrekken en de zoekgebieden voor nieuwe winlocaties heeft een hoge prioriteit. We vinden het dan ook belangrijk dat de planwijziging vanuit gezondheids oogpunt rekening houdt met de grondwaterbeschermingsgebieden.

Tegelijkertijd zien we dat de bodemkwaliteit in deze regio o.a. voor wat betreft PFAS en aanverwante zeer zorgwekkende stoffen slechter is dan in veel andere delen van Nederland. In die zin waarderen we de aanpak van dit onderwerp en het aanscherpen van de regelgeving ten opzichte van die van 2018.

De mobiliteit van deze stoffen, wanneer deze in het grondwater belanden, baart ons wel zorgen, waar licht vervuilde grond op zwaarder vervuilde grond mag worden aangebracht. Wij constateren dat hierdoor de totale hoeveelheid PFAS in een gebied toeneemt, terwijl het risico bestaat dat deze stoffen vanwege hun karakter op termijn toch uit zullen spoelen naar diepere bodemlagen.

Bodemenergiesystemen en geothermie

Als gevolg van de energietransitie wordt het drukker in de ondergrond door de opkomst van onder andere open en gesloten bodemenergiesystemen en geothermie. Van deze systemen is het soms nog onduidelijk wat ze op lange termijn voor invloed hebben op de grondwaterkwaliteit. Omdat de gemeenten bevoegd gezag zijn voor de gesloten bodemenergiesystemen, vragen wij terughoudend te zijn met de aanleg van bodemenergiesystemen nabij grondwaterwinningen. Ook zijn er risico's van de energietransitie voor onze infrastructuur, met betrekking tot opwarming van de leidingen en het drinkwater. Wij vragen de gemeenten om bij het toepassen van een warmtenet rekening te houden met de ligging van de drinkwaterleidingen.

Warmtenetten dienen zo ver mogelijk van de waterleidingen vandaan te blijven of, indien het niet anders kan, dient er te worden aangetoond dat de opwarming van de ondergrond beperkt blijft. Vanuit Oasen vragen wij daarom aan de regio Zuid-Holland Zuid, ten behoeve van de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening, deze belangen mee te wegen in de concept omgevingsplanwijziging bodemkwaliteit regio Zuid-Holland Zuid, zodat wij aan onze kernwaarden kunnen blijven voldoen.

Gevolgen voor de ondergrondse drinkwaterinfrastructuur

Door de nieuwe regels zoals in het concept omgevingsplanwijziging bodemkwaliteit regio Zuid-Holland Zuid zijn uitgewerkt voorzien wij een belangrijke verzwaring van de regelgeving voor de drinkwaterinfrastructuur. Zowel op het gebied van beheer en onderhoud als op het gebied van nieuwe aanleg voorzien wij een belangrijke toename van de onderzoeks- en rapportageverplichtingen bij vergunningaanvragen of onderhouds- en beheeractiviteiten. Uiteraard zijn we overtuigd van het belang van een adequate uitvoering van de zorg voor de bodemkwaliteit. Tegelijkertijd zien we de effecten van een uitgebreidere onderzoeks-, informatie- en meldings- en vergunningplicht met enige zorg tegemoet, als we kijken naar het nu al overbelaste systeem.

Graag gaan we het gesprek aan, wellicht samen met ons collega-drinkwaterbedrijf Evides, om de praktische gevolgen van deze beleidswijziging werkbaar te maken en te houden.

Antwoord**Gevolgen voor grondwater t.b.v. drinkwaterwinning**

Ons beleid ten aanzien van PFOA gaat er vanuit dat grondverzet plaats mag vinden binnen de zone die diffuus verontreinigd is met PFOA. De grond is afkomstig uit deze zone en mag worden toegepast binnen deze zone. Er is daarmee geen toename van de totale hoeveelheid PFOA. De stof is inderdaad mobiel en kan uitspoelen. Op perceelniveau kan dit invloed hebben. Op gebiedsniveau niet. Overigens is in de polder sprake van een kwelsituatie. Dit betekent dat ook als PFOA vanuit de bodem uitspoelt naar het grondwater, dit afvloeit naar het oppervlaktewater en uiteindelijk in de rivier terecht komt. De bodem in de polder heeft daarmee weinig tot geen invloed op de kwaliteit van het ruwwater dat voor het drinkwater uit diepere bodemlagen (eerste tot derde/vierde/vijfde watervoerend pakket; 15 – 200 m-mv) wordt opgepompt.

Bodemenergiesystemen en geothermie

De omgevingsplanwijziging betreft enkel het thema bodemkwaliteit en gaat niet in op de bodemenergiesystemen of warmte in de ondergrond. Met deze wijziging worden onderwerpen ten aanzien van bodemenergiesystemen nog niet geregeld, dit volgt wel in de toekomst. In de praktijk zijn er als het goed is al regels die zorgen dat bodemenergiesystemen niet zomaar komen in waterwingebieden. Daarnaast is er in de praktijk altijd nauwe afstemming en coördinatie (gemeentelijke taak) tussen organisaties en bedrijven bij het aanleggen van kabels en leidingen.

In de toekomst zal rekening worden gehouden met dit aspect en indien nodig wordt in overleg gegaan met deze partij over hun belangen ten aanzien van bodemenergiesystemen nabij waterwingebieden.

Gevolgen voor de ondergrondse drinkwaterinfrastructuur

Ten aanzien van dit punt gaan wij in overleg met Oasen en Evides. Daarin kunnen we nader in gesprek gaan over mogelijke knelpunten en mogelijke toename van onderzoeks- en rapportageverplichtingen bij vergunningaanvragen of onderhouds- en beheeractiviteiten.

Het belang van het doorvoeren van het aanleveren van extra gegevens bij informatie- en meldplichten en het instellen van extra vergunningplichten is met het oog op het maken van een zorgvuldige en complete beoordeling als bevoegd gezag met als doel om milieuschade te voorkomen. Ons belang is een zorgvuldige toepassing.

5. Waterschap Rivierenland

Reactie

Gereageerd door middel van opmerkingen en vragen in de tekst van de toegestuurde stukken.

Antwoord

De opmerkingen en vragen zijn beantwoord en waar nodig verwerkt. We zijn in overleg met deze partij.

6. Waterschap Hollandse Delta

Reactie

Gereageerd door middel van opmerkingen en vragen in de tekst van de toegestuurde stukken.

Antwoord

De opmerkingen en vragen zijn beantwoord en waar nodig verwerkt. Er wordt nader overleg gevoerd met deze partij. Daarin zullen de vragen over lastenverzwaring en de normen ten aanzien van chloride worden besproken.

7. Provincie Zuid-Holland

Reactie

Inhoudelijk

In hoofdzaak zien we dat in het omgevingsplan invulling is gegeven aan de instructieregels.

1) We missen nog wel de invulling van artikel 7.39d (lozen van grondwater op of in de bodem) van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV).

2) Wellicht ten overvloede, Provinciale Staten hebben voorbeschermingsregels vastgesteld in het Voorbereidingsbesluit Wijziging ZHOV 2022 grondwaterkwaliteit d.d. 5 november 2022. We zien de voorbeschermingsregels soms terugkomen in de regels van het omgevingsplan. De vraag is hoe de gemeente invulling geeft aan de voorbeschermingsregels. Handhaaft de gemeente deze of is ze van plan deze op een later moment te integreren in het omgevingsplan.

3) Tekstueel

Art 11.65

Voorstel om in artikel 11.65, eerste lid, aan het einde van de zin na “grondwater” toe te voegen “als bedoeld onder 7.30 van de ZHOV”. Nu zit dat alleen in de uitleg van dit artikel en heeft het geen status.

4) Art 11.66, lid 3, onder 2.

Daarin wordt verwezen naar artikel 3.141d. Dat moet zijn 3.141e.

5) Art 11.67

Daarnaast moet er in artikel 11.67, tweede lid, nog de woorden “aanhef, onder b” worden toegevoegd. Het tweede lid van dat artikel komt dan als volgt te luiden: “Het eerste lid, aanhef, onder b, is niet van toepassing indien sprake is ... aanwijsbaar is”.

6) Art 11.69 lid 3

De vierweeks termijn voor aanlevering ontbreekt in het artikel, maar komt wel terug in de toelichting.

Antwoord

1)

Dit betreft een wateractiviteit en geen bodemactiviteit, daarom is deze nog niet meegenomen.

2)

Naar ons weten zijn de voorbeschermingsregels uit het Voorbereidingsbesluit Wijziging ZHOV 2022 grondwaterkwaliteit opgevolgd (lees ook overgenomen) in dit voorstel voor omgevingsplanregels voor bodem. Dan gaat het over de voorbeschermingsregels voor bouwen van een grondwatergevoelig gebouw, saneren en historische bodemverontreiniging. Dat zijn niet de wateractiviteiten (lozen ed.). Wij zijn ons ervan bewust dat de voorbeschermingsregels voor de wateractiviteiten formeel binnen de 1,5 jaar looptijd van het voorbereidingsbesluit in de omgevingsplannen moeten zijn vastgesteld.

3)

Dit is aangepast in de regels.

4)

Dit is aangepast.

5)

Dit is aangepast.

6)

Dit passen we aan. Het artikel heeft daardoor een andere opbouw gekregen, namelijk als volgt:

Artikel 11.68 Aanvraagvereisten omgevingsvergunning en informatieplicht bouwen van een grondwatergevoelig gebouw

1. Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie wordt het voorafgaand onderzoek, bedoeld in artikel 11.65 [voorafgaand grondwateronderzoek], verstrekt.
2. De resultaten van het voorafgaand onderzoek worden ook verstrekt in het bestandsformaat XML.
3. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt ook een afschrift verstrekt van de volgende gegevens en bescheiden:
 - a. indien sprake is van een verontreiniging van grondwater:
 - i. **een afschrift van de gegevens en bescheiden na verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in artikel 3.132 van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening, waarbij ten minste vier weken verstreken zijn nadat de gegevens en bescheiden aan Gedeputeerde Staten zijn verstrekt;**
 - ii. de resultaten van het voorafgaand bodemonderzoek bedoeld in het eerste lid;
 - iii. de naam en het adres van degene die de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit heeft verricht;
 - iv. een onderbouwing van de daarbij toegepaste methode(n), bedoeld in artikel 3.126, tweede lid, Zuid-Hollandse Omgevingsverordening; en
 - v. de uitkomst van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit;
 - b. indien sprake is van een significante grondwaterverontreiniging: een afschrift van de melding, bedoeld in artikel 4.1236 van het Besluit activiteiten leefomgeving, die aannemelijk maakt dat een bronaanpak bedoeld in artikel 11.67 (sanerende maatregelen), eerste lid, wordt verricht; en

indien sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft: een afschrift van de aanvraag om omgevingsvergunning die aannemelijk maakt dat een grondwatersanering wordt verricht.

Bijlage 1. Verslag (vragen en reacties) informatiebijeenkomst bodemregels - 16 oktober 2024

Vragen bij de inleiding

Hoe zit het met de afstemming van regels tussen gemeenten, bijvoorbeeld bij buurregio's als Vijfheerenlanden en Rijnmond?

Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor de bodemregels in het omgevingsplan. Binnen de regio Zuid-Holland Zuid trekken de 10 gemeente samen op om tot gelijke regels te komen. Die regels kunnen afwijken van de regels in gemeenten buiten onze regio.

Hoe moeten bodemonderzoeksgegevens worden aangeleverd?

Bij het melden of informatie verstrekken in het omgevingsloket wordt ervoor gezorgd dat bijvoorbeeld een rapport van een partijkeuring kan worden toegevoegd. Bij het doen van een melding of informatieplicht komt deze vraag vanzelf langs.

Vragen bij dia over toepassen grond/bagger en bouwstoffen:

Is een kwaliteitscertificaat nodig bij menggranulaat? Als het wel nodig is, verzoek om net als voor grond/baggerspecie een certificaat voorbeeld te krijgen.

Er moet een MHV-B (milieuhygiënische verklaring - bouwstoffen) aanwezig zijn ten tijde van toepassing.

Hergebruik granulaat kan alleen met een partijkeuring. Met de partijkeuring moet dan weer een MHV—B worden gemaakt (voorwaarden Regeling bodemkwaliteit 2022). Wij maken hiervoor geen lokale voorbeelden omdat er lokaal geen extra aandachtspunten zijn. De rijksvoorbeelden voor een MHV-B voorzien ook in de lokale behoefte.

Is binnen de regio/10 gemeenten een verkennend bodemonderzoek nodig als je daar grond gaat toepassen?

Dit is tenminste nodig om de kwaliteit aan te tonen. De milieuverklaring bodemkwaliteit mag dus niet zijn gebaseerd op enkel de bodemkwaliteitskaart. Dit moet altijd een bodemkwaliteitskaart plus een verkennend onderzoek zijn of een partijkeuring. Wat uiteraard ook mag is een productcertificaat of fabrikant-eigen-verklaring.

Als AVI bodemas nu al is toegepast, is dat dan een probleem? Moet dit achteraf gemeld worden?

Nee, het is al toegepast. Er is geen melding of onderzoek nodig. Pas als je een nieuwe toepassing doet en de regels zijn van kracht, dan moet je daaraan voldoen.

Zijn de normen voor woonwijken anders?

Ja, daar gelden enkele scherpere normen (percentage bodemvreemd materiaal, lood, asbest). De normen zijn veelal gekoppeld aan de functiekaart (uitzondering: volkstuinten en asbestgevoelige locaties).

Moeten we chloride standaard in een onderzoek/keuring meenemen?

Alleen als de grond hierop verdacht is, bijvoorbeeld als er zout op de weg is gestrooid. We vragen niet om andere protocollen te hanteren dan de huidige onderzoeksprotocollen.

Is een bodemonderzoek voldoende om tussen Hendrik-Ido-Ambacht en Dordrecht grond te verzetten?

Ja, in combinatie met de bodemkwaliteitskaart (bodemkwaliteitskaart plus bodemonderzoek). Tenzij de locatie verdacht is en een partijkeuring verplicht is vanuit de onderzoeksprotocollen.

Wegbermen raken toch vaak verontreinigd, waarom is de norm dan verlaagd?

De vervuiling blijkt in de praktijk mee te vallen. Het is om ecologische redenen beter en duurzamer als de grond kwaliteitsklasse wonen is.

Over de regel van maximaal 5% bodemvreemd materiaal, kun je daaraan voldoen door te mengen en te middelen?

Als je ontgraaft zal je partijen van verschillende kwaliteiten gescheiden moeten ontgraven en dus niet mengen. Je kunt dan de grond met weinig puin (<5%) in een woonwijk hergebruiken. De grond met veel puin mag niet in een woonwijk worden toegepast. Als grond niet gescheiden te ontgraven is, dan is mogelijk alle grond niet toepasbaar in een woonwijk.

Hoe moet je de 5% bodemvreemd materiaal bepalen?

Als het goed is wordt bij de keuring gekeken hoeveel puin erin zit - dat blijft een visuele waarneming van de veldwerker.

Kun je in specifiek gevallen afwijken van de regels?

Bij toepassen van grond kun je altijd maatwerk aanvragen (OZHZ is gemandateerd door gemeenten voor nemen van maatwerkbesluiten). Wil niet zeggen dat dit altijd slaagt, maar als het redelijk is kan dat. Er zijn wel legeskosten aan verbonden. Dit kun je ook voorbespreken.

Vragen bij dia over graven in de bodem:

Geldt het vervallen van de informatieplicht bij kleinschalig graven ook bij beschikte gevallen?

Ja, als de gevallen niet spoedeisend zijn (geen risico's), anders geldt het overgangsrecht Wet bodembescherming.

Geldt dit ook voor leeflagen?

Leeflagen zijn meestal schoon, maar als je daar doorheen gaat, moet je dat wel melden. Als een leeflaag wordt beschadigd moet deze hersteld worden (overgangsrecht Wet bodembescherming).

Is maatwerk hetzelfde als een vergunning?

Er zijn een aantal instrumenten die bevoegd gezag heeft - een maatwerkbesluit is wat vroeger een beschikking was. Je kan het zien als het verschil tussen een BUS-melding (standaard melding) en een saneringsplan (maatwerk) wat je indient voor een beschikking (maatwerk-besluit).

Vragen bij dia saneren van de bodem:

Mag je halfopen verharding toepassen als afdeklaag?

Halfopen verharding wordt gezien als afdeklaag, daarvoor volstaat het doen van een melding.

Voor welke locaties geldt de leeflaag van een halve meter dikte?

Op bijvoorbeeld industrie- en bedrijventerreinen.

Vragen bij dia bouwen van een gebouw:

De saneringsdrempel voor lood wijzigt van 530 naar 370 mg/kgds. Wat betekent dit voor het onderzoek, moet dan aan die waarde getoetst worden?

Als het onderzoek in het kader van een bouwvergunning wordt gedaan, dan moet aan de waarde van 370 mg/kgds getoetst worden. Als het onderzoek voor graafwerkzaamheden wordt gedaan, dan moet worden getoetst aan de interventiewaarde van 530 mg/kgds.

Valt een bouwwerk geen gebouw zijnde hierbuiten?

Ja, klopt. De eis geldt vanaf een bouwwerk van 50 m² groot.

Moeten tuinen van woningbouwlocaties worden meegenomen in het onderzoek?

Ja, onder de Omgevingswet is dat nu duidelijk, zowel het gebouw als de tuin eromheen moeten worden onderzocht.

In het concept staat dat bij een bodemgevoelige locatie je de hele locatie moet onderzoeken - maar kan dat meer worden gespecificeerd?

Uit landelijke regels blijkt dat de bouwlocatie en het omliggende terrein moet worden onderzocht. Hoe ver het terrein eromheen moet worden onderzocht is onduidelijk. Die onduidelijkheid was er ook al op basis van de Wabo. Dit moet per situatie worden bekeken.

Bij het bouwen van een kantine op een bedrijfsterrein, moet je dan het hele bedrijventerrein onderzoeken?

De bodemgevoelige locatie moet worden onderzocht. Dat is volgens artikel 5.89h Bkl:

Definitie bodemgevoelige locaties:

- a. de locatie waarop een bodemgevoelig gebouw is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit;
- b. een onmiddellijk aan een gebouw als bedoeld onder a grenzende aaneengesloten tuin of een daaraan grenzend aaneengesloten terrein; of
- c. een onmiddellijk aan een op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegelaten woonschip of woonwagen grenzende tuin of grenzend terrein.

Vragen bij dia over normen PFOA:

Hoe zit het met uitspoeling van PFOAS bij toepassen van grond met PFOA op een perceel waar de grond al belast is met PFOA?

Het klopt dat PFOA kan uitspoelen. De grond die wordt toegepast komt uit hetzelfde gebied, dus de vracht aan PFOA in het gebied zal niet veranderen, in totaal zal er dus niet meer uitspoeling zijn in het gebied. Toepassen van grond met PFOA (boven de hergebruiksnorm) kan alleen met een maatwerkbesluit, dit besluit zal niet positief zijn als het in een omgeving is waar uitloging bezwaarlijk is. Maatwerk is ook afhankelijk van de functies in de directe omgeving, daarom kan het alleen op basis van een maatwerkbesluit waarin een afweging gemaakt wordt.

Klopt het dat het alleen over PFOA gehad en geen ander PFAS-stoffen?

Ons gebied is inderdaad hoofdzakelijk belast met PFOA. PFOS komt ook zeer licht verhoogd voor, maar niet noemenswaardig. Voor PFOS is de norm ook marginaal verruimt in zone B.

Hebben jullie nog gekeken naar bijvoorbeeld GenX of andere PFAS-stoffen?

Ja, alle PFAS zijn geanalyseerd (verwachtingskaart PFAS) en op basis daarvan zijn voor PFOA normen gesteld. GenX komt in zeer lage gehalten voor en er zijn geen lokale normen voor nodig (zie concept beleid hergebruik PFAS houdende grond).

Hebben jullie gekeken naar het hergebruik van grond op percelen met functie landbouw/natuur dat door het aanscherpen van deze normen minder kansrijk wordt?

Ja, maar in dat geval gaat gezondheid voor hergebruik van grond. We zijn ons ervan bewust dat je niet alle PFOA-houdende grond op basis van de algemene regels kwijt kan, daar is het maatwerkbeleid voor bedoeld. Dit biedt ruimte/mogelijkheden voor hergebruik van PFOA-houdende grond tot de INEV.

Oasen is bezig met uitbreiden van grondwaterbeschermingsgebieden, men verwacht daarvan knelpunten in de Alblasserwaard, ook voor het toepassen van baggerdepots. Gevoelsmatig gaat dit tegen duurzaamheid in, want je moet de grond ver gaan afvoeren omdat je het hier niet mag toepassen. Er wordt een probleem voorzien met grootschalig baggerwerk en het op de kant brengen van die bagger.

Wat voor type onderzoek is er nodig voor de ontvangende bodem bij perceelsmatching?
Tenminste een verkennend bodemonderzoek.

Betekenen deze nieuwe regels dat nu in alle bodemonderzoeken PFOA moet worden meegenomen?
Ja, als het verdacht is.

Geldt dat voor hele zone B?
Voor partijkeuringen is deze zone wel verdacht.

Hoe werkt dat voor bouwwerkzaamheden en kabels en leidingen?
Als je buiten de kernzone zit, wanneer neem je PFOA dan mee in een tijdelijke uitname?
Zie hieronder.

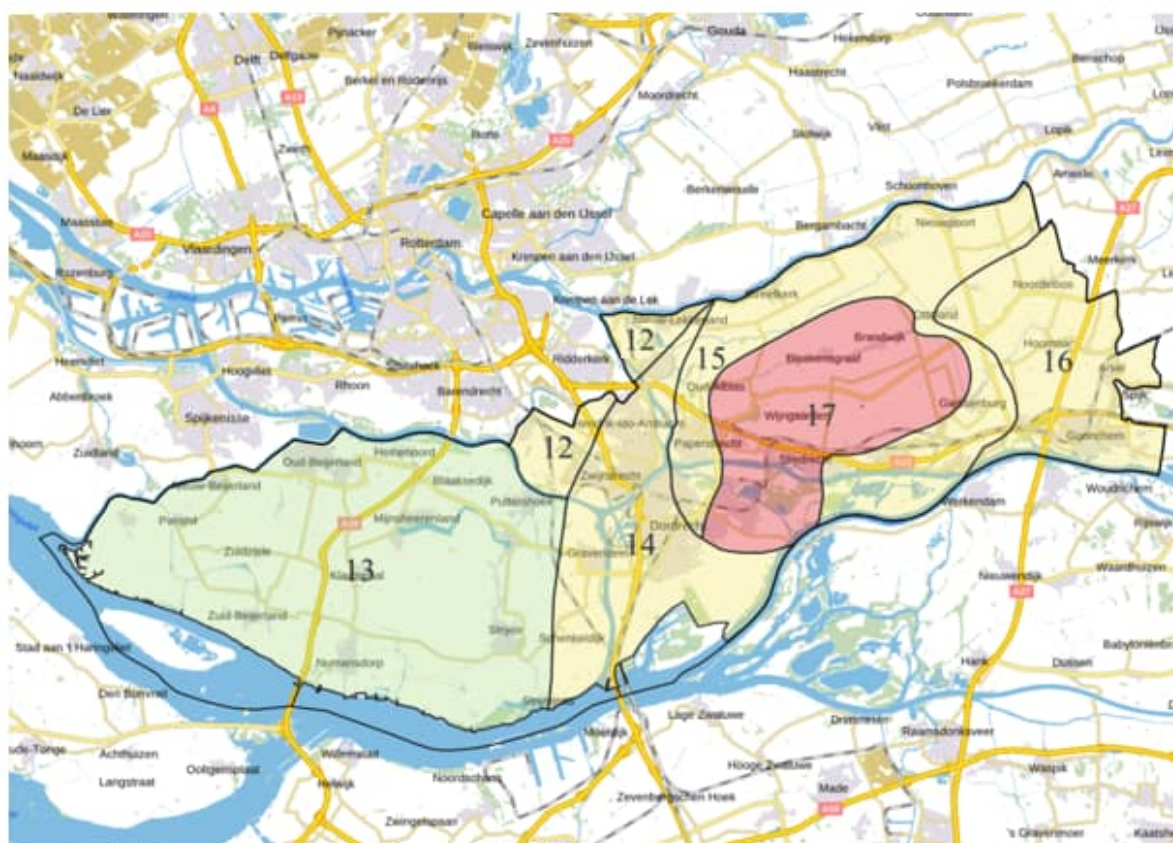
Verdacht is niet duidelijk in de regels aangegeven? Wat is de kernzone?

Wij sluiten aan bij het Besluit activiteiten leefomgeving, maar zijn ons ervan bewust dat dit besluit niet duidelijk is op dit punt. Hieronder staat hoe de Omgevingsdienst ZHZ hier mee om gaat. Als de locatie verdacht is op basis van een bron van PFAS, moet PFAS worden onderzocht. Bij een partijkeuring moet altijd PFAS worden meegenomen, alle grond is verdacht voor PFAS. Het is verstandig om altijd PFAS mee te nemen in een onderzoek (ivm afvoer van grond). Op onze verwachtingskaart hieronder komen in het gele gebied gehalten boven de hergebruiksnorm voor. Wij keuren graafmeldingen af als er geen PFOA is onderzocht en de locatie ligt in zone 15 of 17. Wij keuren onderzoek bij een omgevingsvergunning bouw af als geen PFOA is onderzocht en de locatie ligt in zone 15 of 17.

In de toekomst is grondverzet binnen een locatie mogelijk onder bepaalde voorwaarden en op basis van een onderzoek en grondstromenplan. Als de locatie in het gele gebied ligt, dan is onderzoek op PFOA verplicht, omdat hier PFOA boven de hergebruiksnorm kan voorkomen en met grond met deze stof ook goed moet worden omgegaan.

De onderstaande verwachtingskaart komt ook te staan op de website van OZHZ (staat er nu nog niet). Er loopt ook nog onderzoek, daardoor kunnen in de toekomst de contouren op kaart (een beetje) wijzigen. Let op: de kaart is niet te gebruiken als bodemkwaliteitskaart, omdat PFOA heterogeen voorkomt. De kaart geeft enkel de verwachte bodemkwaliteit aan.

Bodemverwachtingskaart PFOA Zuid-Holland Zuid

Groen: niet/nauwelijks verontreinigd met PFOA

Geel: licht/matig verontreinigd met PFOA

Rood: licht/sterk verontreinigd met PFOA

Hieronder staan de nog niet gepubliceerde, van provincie Zuid-Holland verkregen, data waarop de zones in de bovenstaande bodemverwachtingskaart zijn gebaseerd. Per zone staan eerst het aantal meetpunten, dan het gemiddelde gehalte in $\mu\text{g/kg}$ ds en vervolgens de percentielen in $\mu\text{g/kg}$ ds (P50-P99) in die zone. Het 95e percentiel is bijvoorbeeld een getal zodanig dat 95% van de data kleiner is of eraan gelijk en 5% groter of eraan gelijk.

Statistische kentallen PFOA in $\mu\text{g/kg}$.ds (gecorrigeerd)- Bovengrond 0-0,5 m

zone nr.	aantal analyses	gemid- delde	p50	p70	p80	p90	p95	p99
12	203*	1,6	1,2	1,9	2,4	3,2	4,4	8,8
13	37	0,9	0,9	1,3	1,4	1,4	1,7	2,2
14	69	2,7	1,6	3,7	4,6	6,5	8,4	11,3
15	72	5,5	4,6	6,2	8,4	12,1	13,5	21,3
16	18	2,9	2,5	3,8	4,1	4,9	6,5	9,1
17	171	16,8	11,3	18,2	22,1	34,0	45,0	112,9

* zone 12 is onderdeel van een grotere zone die grotendeels buiten de regio Zuid-Holland Zuid ligt. Onderhavig beleid geldt alleen voor het deel dat is gelegen in de regio Zuid Holland Zuid

Vragen bij dia over normen lood:

Lood wordt een stuk strenger, maar wanneer moet je saneren?

De saneringsdrempel was voorheen de interventiewaarde van 530 mg/kg ds. Maar deze norm is achterhaald door het onderzoek en advies van het RIVM (2015 en 2017) en de GGD (2016). Uit hun advies blijkt dat de norm onvoldoende bescherming biedt voor jonge kinderen (tot 6 jaar). De norm is op basis van dit advies en het beleid van de provincie naar beneden bijgesteld naar 370 mg/kg ds voor woonlocaties.

Voor hergebruik van grond op woonlocaties is de norm ook bijgesteld van 210 mg/kg ds naar 90 mg/kg ds. Deze waarde sluit ook aan bij het advies van provincie.

370 mg/kg ds is ook ongeveer de norm die gemeente Rotterdam hanteert bij bouwen. Geldt dit voor lood boven de 25 kuub?

Ja.

Vragen bij dia over impact regels

Opvallend dat niet wordt uitgegaan van de eigen bodemkwaliteitskaart voor de kwaliteit van een toe te passen partij grond en dat de kwaliteit tenminste ook door een bodemonderzoek moet worden aangetoond.

De bodemkwaliteitskaart geeft per gebied een gemiddelde aan. Omdat het een gemiddelde is, zal een deel vuiler zijn en een deel schoner. Om die reden is een verkennend onderzoek verplicht om de daadwerkelijke kwaliteit te bevestigen.

Hiermee verdwijnt toch het toepassen van bodemkwaliteitskaart?

Hij wordt wel gebruikt, maar aanvullend. Voor het bewijs van de kwaliteit van een toe te passen partij grond is naast de bodemkwaliteitskaart ook tenminste een bodemonderzoek verplicht. Als kwaliteitsbewijs van de ontvangende bodem blijft de kaart wel geldig/van toepassing (zonder aanvullend onderzoek).

Kunnen er per gemeente straks toch verschillen ontstaan bij vaststelling van de omgevingsplannen door verschillende binnengekomen zienswijzen?

Als we een zienswijze in één gemeente krijgen, dan bekijken we regionaal of we deze overnemen. Onze inzet is om te komen tot één set gelijke bodemregels in de omgevingsplannen van de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

Nagestuurd vragen over de mail

In paragraaf 2.4 van de handreiking (pagina 10) wordt vermeld dat bij sommige gevallen 4 activiteiten moeten worden gemeld in het kader van de MBA graven, namelijk: meldings- en informatieplicht voor het Rijk en meldings- en informatieplicht bij de Gemeente. Nu hebben we enkel de meldings- en informatieplicht aan voor het rijk. In welke gevallen dienen we ook melding te doen bij de Gemeente?

In alle gevallen dat die beschikbaar is in het omgevingsloket. Alleen bij de activiteit Opslaan van grond of baggerspecie is de extra informatieplicht niet altijd van toepassing (alleen van toepassing bij vaststellen eindsituatie na opslag).

En geldt dit ook bij tijdelijke uitname van de grond (>25 m3, >1)?

Ja, alleen is de termijn van melding/informatieplicht dan een week.

In paragraaf 6.1 van de handreiking wordt beschreven dat in de lokale regels van de 10 gemeenten PFOA >INEV beschouwd dient te worden als interventiewaarde overschrijding bodemkwaliteit en

daardoor ook onder graven >I valt. Voor onze opdrachtgever voeren wij veel bodemonderzoek uit binnen OZHZ gebied.

Dient in deze bodemonderzoeken vanaf in werking treding van de nieuwe bodemregels ook altijd PFAS te worden onderzocht?

Over onderzoek hebben wij geen lokale regels. Over het algemeen moet een stof worden onderzocht als de locatie hierop verdacht is, dit volgt uit de onderzoeksprotocollen (zoals NEN5740 bijvoorbeeld). Je kunt PFAS net zo zien als bijvoorbeeld asbest of een andere stof die niet in het standaard NEN-pakket zit. We hebben hierover meer vragen gehad, zie hierboven.

Indien PFAS niet is onderzocht en we bijvoorbeeld wel een melding en informatiemelding hebben gedaan voor tijdelijke uitname van Stedin met lood >I van >25 m3, wordt deze melding dan afgekeurd?

Alleen als het onderzoek niet voldoet aan de regels over voorafgaand bodemonderzoek in het Besluit activiteiten leefomgeving paragraaf 5.2.2.

In artikel 11.32 van de conceptregels Bodem wordt vermeld dat in verband met risico's bij het graven in de bodem tenminste 4 weken voor het begin van de activiteit extra gegevens en bescheiden bij het bevoegd gezag moeten worden verstrekt. Geldt dit ook voor een tijdelijke uitname van de grond?

Normaliter (in de rijksregels) betreft dit één week van tevoren. Zie het antwoord hierboven (tijdelijke uitname grond > 25 m3 > I).

Bijlage 2. Reactie en vragen van Grondbank Nederland, inclusief reactie daarop van OZHZ (in groen en rood).

[REDACTED]

Hierbij vast onze antwoorden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Adviseur bodem
Unit Juridisch Advies en Ondergrond

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden

Welke bodemactiviteiten meldt u onder de omgevingswet en hoe?

Lees het [hier](#) of bekijk de instructievideo's van IPLO [hier](#).

Of oefen de MBA's met onze [modules](#).

Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, vrijdag

Johan de Wittstraat 140, 3311 KJ, Dordrecht
Postbus 550, 3300 AN Dordrecht
www.ozhz.nl

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Is deze mail niet voor u bedoeld? Laat dit aan de afzender weten en verwijder de mail. Aan dit bericht kunt u geen rechten ontleen.

Beste [REDACTED],

Onlangs heb ik kennisgenomen van de nieuwe bodemregels die u in de Regio Zuid-Holland Zuid van plan bent om op te laten nemen in de omgevingsplannen van de diverse gemeenten. Graag zou ik daarop willen reageren.

Vanuit onze grondbank (Grondbank GMG: www.grondbankgmg.nl) zijn wij al jaren actief in het grondverzet. Altijd met de doelstelling om zo duurzaam en lokaal mogelijk weer grond en bagger te kunnen hergebruiken. Hiertoe ontwikkelen we zelf actief diverse soorten projecten door heel Nederland. Ook binnen het beheersgebied van OZHZ zijn wij actief.

De regels wat betreft PFAS zijn voor ons duidelijk, werkbaar en praktisch uitvoerbaar. Hier hebben wij geen opmerkingen bij.

Waar we wel opmerkingen/vragen over hebben is op de “concept handreiking omgevingsplan regels bodemkwaliteit”:

- In paragraaf 3.2 staan extra eisen die moeten gaan gelden voor de informatieplicht meldingen. Met het toevoegen van een bodemonderzoek/partijkeuring bij zo'n melding hebben wij niet direct een probleem. Dit was voor de Omgevingswet toch ook vaak al het geval. Wel hebben wij bezwaar bij de informatieplicht die u wil stellen voor elke partij grond/bagger in de klasse Landbouw/Natuur. Dit is een grote extra lastenverzwaring omdat dit de meeste partijen zijn die vrijkomen en weer toegepast worden. De meldingsplicht is ons inziens voldoende om toezicht en handhaving te houden op dit soort partijen. Er is daarmee voldoende duidelijk waar en wanneer dit soort grond/bagger wordt toegepast.

Waarom het een lastenverzwaring is als ook bij grond klasse landbouw/natuur een rapport moet worden ingediend is mij niet duidelijk, aangezien aangeven wordt dat het rapport voor handen is. Dus hier zou ik graag over van gedachten wisselen.

- In paragraaf 3.4 worden afwijkende kwaliteitseisen beschreven bij het toepassen van grond en baggerspecie. Het is ons onduidelijk of dit ook voor een grootschalige bodemtoepassing (GBT) geldt? Als het antwoord hierop ja is, dan is dat wat ons betreft zeer onwenselijk. Het GBT kader is juist als uniform kader bedoeld om regionaal hergebruik mogelijk te maken om zo het gebruik van primaire grondstoffen te voorkomen.

Dit geldt niet voor GBT, die moet voldoen aan artikel 4.1274. (milieu: grootschalig toepassen) (check XXXXXXXXXX). Wij hebben hier geen lokale regels voor. Wel hebben we beleid dat met maatwerk verzuiming voor PFOA kan geven.

- In paragraaf 3.5 staan aanvullende eisen voor Chloride bij het verspreiden van bagger. Enerzijds geeft dit duidelijkheid. Anderzijds is het geen stof die standaard gemeten wordt bij een partijkeuring of (water)bodemonderzoek. Alleen bij verdachte locaties. En daarbij zie je dan in de praktijk dat al hogere chloridegehalten worden gemeten dan 200mg/kg die u als norm wil stellen. Wanneer het er op neer gaat komen dat elke partij bagger standaard op Chloride onderzocht dient te worden dan voorzien wij problemen in afzet.

Chloride hoeft niet standaard gemeten te worden, alleen bij verdachte locaties. Ik ben benieuwd naar de ervaring en gemeten chloridegehalten.

- Voor diverse meldingen worden XML-bestanden gevraagd. Dit is een extra administratieve last waar wij de meerwaarde niet van zien. XML-bestand is voor sommige rapportages/onderzoeken ook vaak niet bij de melder voorhanden omdat de melder niet altijd de opdrachtgever is van een onderzoek en het daardoor onmogelijk is om het XML-bestand te verkrijgen.

Xml wordt bij een partijkeuring niet gevraagd. Elders wel. Half 2025 moet voldaan worden aan de wet BRO, daaraan kunnen we niet voldoen als we geen digitale rapporten krijgen. Landelijk is de regelgever ook bezig om xml in de regelgeving (Bal) te zetten. Dus het zou fijn zijn als de keten zich hier alvast op voorbereid en naast een pdf standaard ook xml verstuurd bij maken en doorzetten van rapporten. Ik kan me wel voorstellen dat we (bevoegd gezag) er in eerste instantie praktisch mee omgaan.

- In paragraaf 5.1 wordt gesproken over asbesthoudende grond. Kunt u een definitie opnemen wanneer sprake is van asbesthoudend? Bij welke concentratie?

Dat is een goeie. Nu staat het er in de regels dat grond met asbest boven de detectiegrens asbesthoudende grond is, maar ik kan me voorstellen dat dat misschien erg streng is. Ik ben benieuwd naar de ervaring van de grondbank en welke ondergrens volgens jullie werkbaar is. Als dienst willen we vooral gezondheid beschermen en geen gealarmeerde burgers hebben. Ik zou zelf denken aan een ondergrens van 10 mg/kg, omdat we dat in woonwijken ook vragen bij toepassen van grond (met diezelfde reden). Ik denk dat we de formulering van deze regels nog eens moeten heroverwegen naar aanleiding van deze opmerking.

Graag ontvangen wij een reactie op bovenstaande vragen en opmerkingen.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wordt graag op de hoogte gehouden van de voortgang.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Sr. Projectleider
Gebiedsontwikkeling

W | 6 | A
a 6 n
n 7 d
r 3 e
a D l
a N s
ij t
2

Postbus 200 | 6660 AE Elst (Gld.)

[Redacted address line]

[Redacted address line]

www.k3.nl

[disclaimer](#)

Bijlage 3. Reactie en vragen van Boskalis Nederland, inclusief reacties daarop van OZH. In diverse mailberichten en een Excel-bestand.

Beste [REDACTED],

Ik zal navragen bij de gemeente Papendrecht of zij de zienswijzen op een manier kunnen meenemen. Juridisch zijn er alleen allerlei belemmeringen en onmogelijkheden. Het is ook lastig uitlegbaar. Het zou wel praktisch zijn. Ik snap uw positie.

Inmiddels hebben wij (OZHZ) de opmerkingen van 29 november 2024 doorgenomen en beantwoord. Let op, dit is dus geen formele beantwoording van zienswijzen. Wij geven hiermee graag inzicht en informatie over de regels. Sommige opmerkingen nemen we ook mee voor nadere overweging van de regels. We stellen uw inspanningen zeer op prijs!

De formeel ingediende zienswijzen bij gemeente Dordrecht zullen door gemeente Dordrecht worden beantwoord. Ik zal nog nagaan of dit kan doorwerken naar andere gemeenten, als eerste Papendrecht.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Adviseur Bodem
Unit Juridisch Advies en Ondergrond

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid |
T [REDACTED] | E wiers@ozhz.nl | W www.ozhz.nl

Van: [REDACTED] >
Verzonden: dinsdag 21 januari 2025 07:21
Aan: [REDACTED] >
CC: [REDACTED] <[REDACTED]>; [REDACTED]
<[REDACTED]>; Servicepunt.grondstoffen <grondstoffen@boskalis.com>;
[REDACTED] <[REDACTED]>; [REDACTED] <[REDACTED]>
Onderwerp: Re: Nieuwe bodemregels - OZHZ - zienswijze Boskalis Nederland

Beste [REDACTED],

Gezien de effort wij eraan gehad hebben om een zienswijze op te stellen, heb ik deze vandaag fysiek bij de gemeente Dordrecht ingediend. Hierbij is een brief toegevoegd met dat wij deze eenmalig indienen. Gezien het een set aan algemene regels zijn, die feitelijk voor alle gemeenten binnen het beheersgebied gaan gelden. Mocht het idd de bedoeling zijn dat wij dit per gemeente moet het verzoek gedaan om onze zienswijze dan door te sturen.

U begrijpt dat Boskalis landelijk werkt en niet elke publicatie van een gemeente kan bijhouden. Hoop dat dit zo lukt. Dank voor uw meedenken en hopelijk leidt dit tot een gesprek om eea toe te lichten danwel leidt tot (enige) wijzigingen in de algemene bodemregels op de door ons aangegeven overwegingen.

Hopende u hiermee voldoende info gegeven te hebben.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
[Redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 16 jan 2025 om 11:08 heeft [Redacted] <[Redacted]> het volgende geschreven:

Beste heer [Redacted],

Het is best lastig om bij alle 10 gemeenten dezelfde regels vast te stellen. We doen ons best, maar het zou helpen dat als je zienswijzen indient, dat je deze bij alle 10 de gemeenten indient en wel op het moment dat ze hun zienwijze procedure hebben gestart. Dat zijn nu gemeente Dordrecht en gemeente Papendrecht.

Het is namelijk zo dat gemeente Dordrecht en andere gemeenten alleen de regels kan wijzigen als er zienswijzen zijn.

Als dus gemeente Dordrecht op een punt geen zienswijze krijgt en gemeente Papendrecht wel, dan kan het dus gebeuren dat gemeente Dordrecht andere regels vaststelt dan Papendrecht.

Ook als bijvoorbeeld gemeente Dordrecht de regels al heeft vastgesteld en gemeente Gorinchem gaat pas daarna de vaststellingsprocedure in, dan kan Dordrecht niks meer veranderen en bij Gorinchem kan er een zienswijze zijn waardoor een regel veranderd.

Dat vinden wij denk ik net zo vervelend als jullie. Wij kunnen ambtshalve op kleine dingen nog wel wat rechtekken, maar geen grote en niet achteraf. En dat recht trekken moet het college en de raad dan ook wel achter kunnen staan.

Ik hoop dat jullie eventuele zienswijze aan de regio richten en bij alle 10 gemeenten willen indienen.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

*Adviseur Bodem
Unit Juridisch Advies en Ondergrond*

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid |
T [Redacted] | E j.wiers@ozhz.nl | W www.ozhz.nl

Van: [Redacted] <[Redacted]>

Verzonden: woensdag 15 januari 2025 15:06

Aan: [redacted] <[redacted]>
CC: [redacted] <[redacted]>; [redacted] <[redacted]>;
Servicepunt.grondstoffen <grondstoffen@boskalis.com>; Middendorp, YL van (Yvette)
<[redacted]>; [redacted] <[redacted]>
Onderwerp: Re: Nieuwe bodemregels - OZHZ - zienswijze Boskalis Nederland

Beste mevrouw [redacted]

Dank voor de zorgvuldigheid en nuttige tip.

Ik zal intern nagaan of wij een formele zienswijze gaan indienen. Ik ga ervan uit dat wanneer ik een zienswijze bij één gemeente binnen het beheergebied indien, de eventuele aanpassingen daarop ook voor de andere betrokken gemeenten gaan gelden.

Het blijft interessant om een gesprek te hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]>
Verzonden: donderdag 9 januari 2025 17:41
Aan: [redacted] <[redacted]>
CC: [redacted] <[redacted]>; [redacted] <[redacted]>;
Servicepunt.grondstoffen <grondstoffen@boskalis.com>; [redacted]
<[redacted]>; [redacted] <[redacted]>
Onderwerp: RE: Nieuwe bodemregels - OZHZ - zienswijze Boskalis Nederland

Beste heer [redacted],

We zijn helaas nog niet toe gekomen aan het beantwoorden van uw opmerkingen op onze bodemregels. Dit zijn wij nog wel van plan (in januari) en eventueel ook met een gesprek.

Omdat u uw opmerkingen 'zienswijzen' noemt, wijs ik u graag op het volgende. De stukken van u hebben wij van u ontvangen in het kader van de participatie/vooroverleg. Het zijn formeel daarom geen zienswijzen. We kunnen ze daarom ook niet als dusdanig in behandeling nemen. Zienswijzen kunt u pas geven als de stukken naar het college gaan (ontwerp besluit) en ter inzage komen te liggen. Dit is nu het geval bij gemeente Dordrecht (zienswijzen mogelijk tot 22 januari) en gemeente Papendrecht en binnenkort ook bij gemeente Hendrik-Ido-Ambacht.

Bij gemeente Dordrecht ligt de wijziging ligt vanaf 12 december gedurende 6 weken ter inzage met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. Hieronder de link naar de stukken en om via de website eventueel zienswijzen in te dienen. Voor de gemeente Papendrecht verwijs ik u naar hun website.

Het ontwerp is de volgende manier te raadplegen:

1. Op de website van de gemeente [Omgevingsplan 2e wijziging](#);
2. op de landelijke website: [Zoeken in officiële bekendmakingen | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)
3. via [Regels op de kaart](#) zoek naar: "Omgevingsplan gemeente Dordrecht". Kies het ontwerp van 11 december 2024

Ik ga er vanuit u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

[Redacted Signature]

Adviseur Bodem

Unit Juridisch Advies en Ondergrond

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid |
T [Redacted] | E wiers@ozhz.nl | W www.ozhz.nl

Van: [Redacted]

Verzonden: maandag 2 december 2024 09:34

Aan: [Redacted] <[\[Redacted\]](#)>

CC: [Redacted] <[\[Redacted\]](#)>; [Redacted]

<[\[Redacted\]](#)>; Servicepunt.grondstoffen <grondstoffen@boskalis.com>;
[Redacted] <[\[Redacted\]](#)>

Onderwerp: RE: Nieuwe bodemregels - OZHZ - zienswijze Boskalis Nederland

Beste heer [REDACTED],

Bedankt voor uw uitgebreide zienswijzen. Wij zullen deze bestuderen en daarna beantwoorden.

Als de stukken daartoe aanleiding geven gaan we ook graag met u in gesprek.

Ik verwacht dat we binnen twee weken kunnen antwoorden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Adviseur Bodem

Unit Juridisch Advies en Ondergrond

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid |
[REDACTED] | E wiers@ozhz.nl | W www.ozhz.nl

Van: [REDACTED] <[REDACTED]>

Verzonden: vrijdag 29 november 2024 16:52

Aan: [REDACTED] <[REDACTED]>

CC: [REDACTED] <[REDACTED]>; [REDACTED]

<[REDACTED]>; Servicepunt.grondstoffen <grondstoffen@boskalis.com>

Onderwerp: Nieuwe bodemregels - OZHZ - zienswijze Boskalis Nederland

Beste [REDACTED],

Wij danken u voor het delen van uw onderstaand bericht, de relevante stukken en het bieden van de gelegenheid om te reageren.

De heren [REDACTED] en [REDACTED] (zie cc) hebben op 16 oktober uw informatieavond met interesse bijgewoond.

Wij hebben de stukken doorgenomen, geïnterpreteerd en tot een bijgevoegde zienswijze gekomen.

Wij zien uw reactie tzt tegemoet via grondstoffen@boskalis.com. NB Zou u dit mailadres in uw databestand willen opnemen aub?

Met vriendelijke groet / Kind regards,

[Redacted]

Senior Adviseur Grondstoffen

Rosmolenweg 2, 3356 LK Papendrecht
PO Box 76, 3350 AB Papendrecht
Nederland

M: [Redacted]

T: [Redacted]

www.boskalis.com/nederland

[Redacted]

	Opmerkingen Boskalis (Nederland)			
artikel elNr	regel in concept omgevingsplan	opmerking Boskalis	overweging Boskalis	reactie OZHZ
11.1	De regels in deze paragraaf zijn gesteld met het oog op: a. het waarborgen van de veiligheid; b. het beschermen van de gezondheid; c. het beschermen van het milieu; d. het zuinig gebruik van energie en grondstoffen; en e. een doelmatig beheer van afvalstoffen.	Ondanks begrip voor een beschermende houding voor het milieu kent onze maatschappij ook circulariteitsopgave. Deze ogenschijnlijke tegenstelling dient eveneens ondersteund te worden in lokaal bodembeleid. De landelijke circulaire opgave wordt enerzijds beleidsmatig ingegeven via Circulair Materialen Plan (CMP; wordt vervanger van Landelijk Afval Plan 3) en de Green Deals (zoals opwerken van AEC-bodemas) en anderzijds	Opnemen oogmerk / doel circulaireitopgave in lijn met CMP en toekomstige aanbestedingen.	De in dit artikel 11.1 genoemde doelstellingen sluiten aan bij/ zijn ontleent uit de doelstellingen in het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingswet. De ruimte om andere doelstellingen op te nemen is zeer beperkt. De circulaire opgave is terug te leiden op punt d en e. In de toelichting is dit ook verwoordt onder 'het zoveel mogelijk hergebruiken' en 'ruimte voor

		wordt in contracten/aanbestedingen sterk gestimuleerd om in te zetten op (hoogwaardig) hergebruik van grond secundaire bouwstoffen en het beperken van transport (CO2-uitstoot) .		maatschappelijke ontwikkelingen'. We zullen het CMP doornemen en kijken of het in lijn is.
	Toelichting: Dit artikel geeft aan welk oogmerk, oftewel aan welk(e) doel(en) de regels voor de activiteit toepassen van grond of baggerspecie moeten bijdragen. Achter het oogmerk zit een afweging tussen het zoveel mogelijk hergebruiken van primaire grondstoffen en het beschermen van de bodemkwaliteit op gebiedsniveau. Bij duurzaam bodembeheer wordt gestreefd naar een balans tussen de bescherming van de bodemkwaliteit voor mens en milieu én ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen. Doel is het mogelijk maken van ontwikkelingen zonder de bodem (onevenredig) te schaden.			
11.7	Met het oog op het beschermen van het milieu is het, in afwijking van paragraaf 4.124 van het Besluit activiteiten leefomgeving, verboden thermisch gereinigde grond toe te passen.	Algemeen: Maatregelen ter voorkomen van milieuschade wordt binnen Omgevingsplanregels op beheergebiedniveau opgepakt. Het is onduidelijk op basis van welke motieven maatregelen nodig zijn. Mogelijk komt dit voort uit het onderzoek van RIVM,		Zowel een verbod als een vergunningplicht is toegestaan. Motivering van de regel is het beschermen van het milieu. Het Rijk heeft de gemeenten ruimte voor lokale regels gegeven, dit had het Rijk ook niet kunnen doen. Bijvoorbeeld op

		dat in september 2024 is gepubliceerd. Door het regionaal opleggen van (verschillende) maatregelen zorgt ervoor een lappendeken aan regels, waardoor grootschalige projecten, die door meerdere beheergebieden lopen, onwerkbaar worden. Een nationale aanpak is gewenst om een gelijk speelveld te behouden. Een vergunningplicht helpt hier niet bij. De vraag is zelfs of een vergunningplicht is toegestaan.		het Besluit en de regeling bodemkwaliteit mogen wij geen lokaal afwijkende regels maken. Dit is dus wel landelijk geregeld. In deze heeft het Rijk die rol niet opgepakt. Dit is verschillende keren bij het rijk aangekaart. Het Rijk heeft aangegeven niks te gaan regelen aangezien het een lokale aangelegenheid is--> decentraal.
	Uitleg artikel Dit artikel voorziet in een verbod op het toepassen van thermisch gereinigde grond. Deze 'gereinigde' grond is op dit moment in opspraak en veroorzaakt bij onzorgvuldige toepassing milieuschade. Er is gekozen voor een verbod, omdat een melding onvoldoende reguleert. Reikwijdte en werking Het verbod is van toepassing op het toepassen van thermisch gereinigde grond en niet op andere grond of baggerspecie. Van een verbod kan in principe afgeweken kan worden met een buitenplanse omgevingsvergunning voor afwijking op het omgevingsplan (Bopa).			

	Bij vergunningverlening moet de aanvrager rekening houden met het volgende:			
	Maatregelen ter voorkoming milieuschade: 1. Thermisch gereinigde grond wordt toegepast zodanig dat deze vanaf het begin van de activiteit tot aan buiten gebruik stellen van het werk, boven de grondwaterstand ligt én onder gesloten verharding. 2. Het werk waarin thermisch gereinigde grond wordt toegepast dient binnen 1 jaar na toepassing te zijn afgerond. 3. Thermisch gereinigde grond wordt toegepast over een oppervlakte van minimaal 1.000 m².	Maatregel 1 om de toepassing (ook na 100 jaar) boven grondwaterstand en onder gesloten verharding toe te passen zijn te rigide. Er is hierdoor geen ruimte voor praktische oplossingen (ofwel maatwerk). Zo is het enkel toepassing onder de asfaltverharding geen werkbaar praktijk. TGG wordt ingezet als zandvervanger (= onderbouw), waarbij het aanbrengen civieltechnisch/contractueel van één pakket over de volle breedte geeist wordt om een gelijkmatige zetting te garanderen. Daarbij zijn er alternatieven om midden- en zijberm af te werken met klei of HDPE-folie, waardoor het regenwater minimaal/niet inzigt en daardoor minder/niet in contact kan komen met TGG. Maatregel 2 dat een werk binnen één jaar na toepassing moet zijn "afgerond" is niet realistisch. Een "werk" is namelijk een veel ruimer begrip; feitelijk het totale	In zijn algemeenheid is een nationale aanpak gewenst. Schrappen vergunningplicht t. Vergunningplicht schrappen. Extra eisen kunnen ook (centraal) aan format DSO-melding worden aangebracht. Introduceer meer speelruimte door "afwijken mogelijk indien gelijkwaardig als". Herdefinieer "afrondding", als zijnde realiseren bovenbouw".	Bedankt voor deze input. In de toelichting hadden we al gezet 'rekening houden met' en niet dat we dat eisen, wat hier staat is dus niet in beton gegoten. Omdat het een Bopa betreft is dit bespreekbaar. Als dit bij een binnenplanse vergunningsplicht of melding zou staan, dan is het wel volledig rigide. Wat je aangeeft is de praktijk en past dus wel binnen een Bopa-aanvraag, alleen moet dan ook aandacht besteedt worden aan de doorwerking naar het milieu en bescherming hiervan. We kunnen de toelichting minder rigide maken. Het gaat erom dat b.v. staalslakken niet te lang open en bloot liggen, om wat voor een reden dan ook. Gemotiveerd afwijken is mogelijk met onderbouwing. Er wordt uiteindelijk

		project. Een project kan (in fasen) duurt langer dan één jaar. Gezien de gestelde minimale oppervlakte is sprake van een behoorlijk infrawerk. Afronding moet afgestemd worden op de fasering (onderdelen aanleg werk) per toepassing (onderbouw) in combinatie met afwerking met afdichting (= bovenbouw).		getoetst aan zorgplichtbeginsel en of toepassing past bij functie locatie/ gebied.
	Bij de aanvraag van de Bopa is de volgende informatie in ieder geval vereist: a. een planning van de werkzaamheden waaruit blijkt dat het werk waarin de grond wordt toepast binnen 1 jaar na toepassing wordt afgerond;			
	b. indien de milieuhygiënische verklaring een productcertificaat is, dan zijn waarborging van de eisen van de productcertificaat hierin verwerkt;	Welk doel wenst hiermee bereikt te worden. Welke eisen worden bedoeld? En wat betekent waarborgen daarvan, alswel door wie? Wanneer het "voldoen aan de normering" betreft, is deze gebaseerd dat er een (beperkte) uitloging naar de ondergrond mag plaatsvinden.	Extra uitleg gewenst.	dit betreft de wenken of aanwijzingen van de producent. Dus de condities waaronder de bouwstof volgens productcertificaat moet worden toegepast.
	c. de kritische aspecten zoals grondwater en oppervlaktewater in de nabijheid, zetting PH-buffercapaciteit, kwetsbare objecten en ecologie zijn beschreven/verwerkt;	Het is onduidelijk waaraan de beschrijving van kritische aspecten getoetst wordt door enerzijds vergunningverlener en anderzijds toezichthouder en handhaver. Hiermee ontstaat bij initiatiefnemer onduidelijkheid in de tenderfase danwel	Meer toelichting	Met de kritische aspecten wordt inzicht gegeven de kwetsbaarheid van het gebied waar de toepassing plaatsvindt en de mogelijke milieugevolgen. Op basis hiervan kan de vergunningverlener

		werkvoorbereiding van een project over hoeveelheid in te zetten materiaal. Dit is bepalend voor de haalbaarheid van toepassing (of niet).		mede afwegen: de balans tussen beschermen en ontwikkelen en functie locatie/gebied en toepassing. Toezicht en handhaving kijken of de uitvoer zich houdt aan/ past binnen de vergunning.
	d. een schriftelijke instemming met de uiteindelijke eigenaar;	Welk doel wenst hiermee bereikt te worden? Hoe kan dit dan worden gebruikt bij eventuele handhavings sancties?	Meer toelichting	Het doel is de eigenaar bewust te maken en op de hoogte te stellen van de toepassing en de verplichtingen die hier aan verbonden zijn voor de eigenaar. Eigenaar van de locatie is in de toekomst bijvoorbeeld verplicht om de toepassing weer te verwijderen als het werk zijn functie verliest. De toepassen (en meestal aanvrager vergunning) is dan niet meer in beeld. De Bopa wordt tevens in het omgevingsplan opgenomen zodat iedereen kan zien dat hier een werk ligt.
	e. de toepassingshoogte ten opzichte van de grondwaterstand;	De totstandkoming van een zettingsberekening in relatie tot de stortvoet TGG was bij ontwerp IBC-constructies eveneens een belangrijk onderdeel. Nu lijkt het erop dat enkel aan de voorkant bepaald moet worden of dit klopt. Dit is uiteraard een expert judgement (qua model en kennis/ervaring), maar het blijft een benadering van de werkelijkheid. Ook na toepassing is het wenselijk	Punt van aandacht om nader toe te lichten hoe dit gezien én wat / wanneer bepaald moet worden.	Eens. In de aanvraag van de Bopa moet aannemelijk worden gemaakt wat de toepassingshoogte ten opzichte van de grondwaterstand zal zijn. Als dat nodig is kan in het kader van zorg voor het milieu een monitoring worden voorgesteld.

		om dit te blijven monitoren om te bepalen of dit in lijn is met de eerdere benadering.		
	f. de verwachte zetting voor de komende 100 jaar;			
	g. tekeningen van de toepassingslocatie en dwarsdoorsneden van de toepassing; en	Deze informatie wordt al in melding DSO gevraagd.		Niet bij een verbod, want dan geldt er geen informatieplicht of meldingsplicht meer. Dan is een Bopa nodig.
	h. een schriftelijke onderbouwing hoe overlast voor de omgeving (in de vorm van stofvorming en wateropvang als dit vrijkomt uit het materiaal) wordt voorkomen.	Zijn hier voorbeelden en normen voor?	Meer informatie	Dit betreft een stukje zorg naar de omgeving toe. Er zijn geen specifieke normen. Als voorbeeld wordt stofvorming of uitloging genoemd. Dus hoe tijdens het werk met overlast of potentiële milieuschade wordt voorkomen. Met dit punt wordt inzicht verkregen of er aandachtspunten zijn en hoe hier tijdens het werk mee om gegaan wordt. Dit is dus een stukje invulling per project over hoe men deze algemene zorgplicht invuld. Hiermee wordt vooraf al nagedacht over het effect op de omgeving.

11.8	Met het oog op het beschermen van het milieu wordt, in afwijking van artikel 4.1271, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, binnen de bodemfunctieklassen landbouw/natuur en wonen alleen grond of baggerspecie toegepast, als daarin niet meer dan 5 gewichtsprocent steenachtig materiaal of hout voorkomt.	Het bepalen van de mate van bodemvreemde bijmenging wordt gedaan door een veldwerker, die hiervoor gecertificeerd is. In milieuhygienisch bewijsmiddelen wordt niet eenduidig gerapporteerd in gewichtsprocenten. Enkel in een partijkeuring zijn m% opgenomen. In (water)bodemonderzoek wordt in boorstaten gerefereerd naar sporen/brokken, lichte, matige, sterke, uiterst en volledige bijmenging. Er dient in de toelichting opgenomen te worden hoe een dergelijke annotatie van bodemvreemde bijmenging vertaald wordt naar m%. Het is onduidelijk of dit ook voor grootschalig toepassen (in de kern) geldt.	Vertalen van deze eis bij andere wijze van bepalen. Verduidelijken of dit ook voor grootschalig toepassen (in de kern) betreft.	Wij overwegen dit nog eens nader, want bij een bodemkwaliteit op basis van een (water)bodemonderzoek is deze norm lastig en het was niet de bedoeling om deze te laten gelden voor grootschalige bodemtoepassingen (kern), maar zo staat het er nu wel. Mogelijk vinden we de functie nog van belang, maar dit gaan we nog overwegen.
	Uitleg artikel In dit artikel staat dat in gebieden die volgens de bodemfunctiekaart de functieklassen Landbouw/natuur of Wonen hebben, geen grond of baggerspecie mag worden toegepast met meer dan 5 gewichtsprocent steenachtig materiaal of hout. Dit in tegenstelling tot de in het Besluit activiteiten leefomgeving genoemde 20 gewichtsprocent in artikel 4.1271 lid 1 onder a. Reikwijdte Dit artikel is van toepassing op grond en			

	baggerspecie die wordt toegepast in gebieden met de functie landbouw/natuur of wonen.			
11.9	PH (zuurgraad): Bij toepassing van grond of baggerspecie in het beheergebied moet de pH-waarde van de toe te passen grond of bagger tussen de 5 en 9 liggen. Grond met andere pH-waarden zijn niet toegestaan. In ons beheergebied komt over het algemeen een pH van tussen de 5 en 9 voor, dit sluit aan bij het natuurlijke ecologische systeem. Vreemde gronden (zure gronden of antropogene gronden) worden weleens aangeboden, maar zijn vanuit ecologisch oogpunt niet wenselijk, de toepassing van deze gronden wordt hiermee uitgesloten.	"Vreemde gronden" is een vaag begrip. Wordt hier grond van buiten beheergebied mee bedoeld of iets anders? Oftewel, betekent dit dat voor grond binnen beheergebied deze eis niet geldt? In principe is alle grond antropogeen belast. Het gemakshalve initiatiefnemers op voorhand opzadelen met extra analyses is een verregaande verzwarende. Het "niet vaak zullen voorkomen" staat dit namelijk niet. Er kan bijvoorbeeld een koppeling worden gelegd met bodemvreemde bijmenging. Echter, gezien de eis van max. 5 gewichtsprocent puin is het niet de verwachting dat daar een dergelijke pH-grad uit voortkomt, tenzij onafhankelijk onderzoek dit wel uitwijst. Het RIVM rapport over pH in/uit secundaire bouwstoffen is nog een te onderzoeken aspect. Het is onduidelijk welke pH analyse gedaan moet worden. Daarbij komt dat het bepalen van pH enkel standaard gedaan wordt bij een partijkeuring.	Verduidelijk "vreemde gronden" en dat daarmee geen pH analyse nodig is voor binnen beheergebied vrijkomende grond. Schrappe n pH-analyse voor "antropogene gronden". Onderbouw dit middels onafhankelijk onderzoek en maak dan de definitie en oorsprong specifiek wanneer pH analyses geeist wordt. Verduidelijk wat "zure gronden" betreffen. Refereer naar een onafhankelijke informatiebron met kaart. Verduidelijk welke analyse en met welke onderzoeksinsp	De opmerkingen gaan niet inhoudelijk over de regel zelf (pH 5-9), maar over onduidelijkheden daaromheen. Vreemde gronden is wellicht een onhandig gekozen term, maar erachter staat dat hier mee bedoelt wordt antropogene gronden of zure gronden. Zure gronden kan grond van buiten onze regio betreffen die van nature zuurder is. Antropogene gronden met een pH buiten deze range zijn bijvoorbeeld grond met een betonbijmenging. Wanneer een grond verdacht is volgt uit bestaande (Rijks)regelgeving (Besluit en regeling bodemkwaliteit) en protocollen (NEN of BRL). Deze norm legt geen extra onderzoeks of analyse-verplichting op. We kunnen hier in de handreiking wel meer aandacht aan besteden, maar binnen

		Bij (water)bodemonderzoek wordt dit niet standaard meegenomen. Leg de relatie naar de soorten onderzoeken en hoeveel analyses, zoals mengmonster totaal, alle analyses apart etc. Gezien de partijkeuring lijkt een gemiddelde afdoende. Op basis van welke onafhankelijke informatiebron kan worden bepaald of sprake is van zure gronden. Oftewel, wanneer is sprake van 'verdachte' grond. Dit blijft te vaag.	anning pH-analyse gedaan moet worden.	de juridische artikelen gaat dat niet. We zullen dit daarom verduidelijken in de handreiking.
	Chloride: Bij toepassing van grond of baggerspecie in het beheergebied mag de grond of bagger niet zilt of zout zijn. Van zilte of zoute grond is sprake bij een chloridegehalte van 200 mg/kg of hoger. Deze norm is ontleend aan de eisen die gesteld worden aan ontzilt zeezand. Het toepassen van zilte of zoute gronden is niet wenselijk, omdat dit negatief effect heeft op de flora en fauna in ons gebied. De toepassing van deze gronden wordt hiermee uitgesloten. Er is wel maatwerk (maatwerkbesluit) mogelijk voor bijzondere situaties.	Duidelijkheid over een toepassingsnorm en toch ruimte bieden voor maatwerk is prettig. Graag wel (niet limitatief) voorbeelden geven van bijzondere situaties. NB Hier zit een relatie met oogmerk/doel circulariteitsopgave. Op basis van welke onafhankelijke informatiebron kan worden bepaald of sprake is van "zilte of zoute gronden". Oftewel, wanneer is sprake van 'verdachte' grond. Dit blijft te vaag.	Verduidelijking wat "zilte of zoute gronden" betreffen. Refereren naar een onafhankelijke informatiebron met kaart. Geef (niet limitatief) voorbeelden van bijzondere situaties die in aanmerking komen voor maatwerk.	Er is sprake van zilte of zoute grond als het chloridegehalte groter is dan 200 mg/kg. We hebben in ons gebied nog geen voorbeelden van toepassingen hiervan. Of het verdacht is moet blijken uit het vooronderzoek. De in ons gebied van nature zilte of zoute gronden zijn nog niet in beeld gebracht, daarom is er ook nog geen kaart. Dit staat wel op de agenda van waterschap (WSHD). Maatwerk is altijd mogelijk het gaat v.n. om gronden is het (zuid)westelijk gedeelte van ons beheersgebied.

	Barium: Bij toepassing van grond of baggerspecie in het beheergebied geldt een maximale waarde van 920 mg/kg droge stof (standaard bodem). Voor barium is geen toetsingswaarde opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit bij indeling van grond en baggerspecie in een kwaliteitsklasse. In ons beheergebied komen van nature gehalten tot de voormalige interventiewaarde van 920 mg/kg droge stof voor. Barium wordt standaard meegenomen in de analyse van de grond of baggerspecie en kan ook een antropogene verontreiniging zijn. Het gehalte barium boven de voormalige interventiewaarde kan duiden op een sterke antropogene verontreiniging. Hergebruik van grond met een sterke verontreiniging wordt hiermee uitgesloten.	Hiermee wordt afgeweken van landelijk beleid.	Partijen grond met dergelijke gehalte barium zal weinig voorkomen.	Bij toetsing van de bij ons binnengekomen meldingen komt dit circa 5x per jaar voor.

11.10	1. Met het oog op het beschermen van het milieu wordt in aanvulling op artikel 4.1278, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, alleen baggerspecie toegepast als deze voldoet aan de kwaliteitseisen als bepaald in tabel 11.10.2. Tabel 11.10.2: afwijkende kwaliteitseisen voor verspreiden op de landbodem geschikte baggerspecie <table><thead><tr><th>Zones</th><th>Kwaliteitseisen (voor standaardbodem)</th></tr></thead><tbody><tr><td>Alle zones</td><td>Maximaal 200 mg/kg droge stof chloride</td></tr></tbody></table> 2. Het eerste lid is niet van toepassing als de baggerspecie wordt verspreid op een naastgelegen perceel of op percelen die reeds belast zijn met chloride in gehalten boven de kwaliteitseis. Dit dient middels een (water)bodemonderzoek of beheerplan te zijn aangetoond.	Zones	Kwaliteitseisen (voor standaardbodem)	Alle zones	Maximaal 200 mg/kg droge stof chloride			
Zones	Kwaliteitseisen (voor standaardbodem)							
Alle zones	Maximaal 200 mg/kg droge stof chloride							
	Chloride: Bij verspreiden van baggerspecie in het beheergebied mag de bagger niet zilt of zout zijn. Van zilte of zoute grond is sprake bij een chloridegehalte van 200 mg/kg of hoger. Deze norm is ontleend aan de eisen die gesteld worden aan ontzilt zeezand. Het	Op basis van welke onafhankelijke informatiebron kan worden bepaald of sprake is van "zilte of zoute omstandigheden". Oftewel, wanneer is sprake van 'verdachte' grond. Dit blijft te vaag.	Verduidelijking wat "zilte of zoute omstandigheden" betreffen. Refereer naar een onafhankelijke informatiebron met kaart.	zie eerdere reactie.				

	verspreiden van zilte of zoute bagger in zoetwatersystemen is niet wenselijk, omdat dit negatief effect heeft op de flora en fauna. Omdat bagger ook van nature (door kwel) zilt of zout kan zijn, wordt wel toegestaan dat de bagger nabij de locatie van vrijkomen op de kant wordt gezet of op locaties wordt verspreid waar tevens sprake is van nature zilte/zoute omstandigheden. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de zorgplicht.			
11.1 2	1. Met het oog op het beschermen van het milieu wordt, in aanvulling op artikel 4.1272, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bij wegbermen buiten de bebouwde kom alleen grond of baggerspecie toegepast met de kwaliteitsklassen wonen of landbouw/natuur. 2. Onder een wegberm buiten de bebouwde kom wordt verstaan: een strook grond langs een weg als bedoeld in de Wegenverkeerswet of langs een spoorweg, die buiten de bebouwde kom van de gemeente ligt. Een afstand van 10 meter geldt daarbij als maximale	Hoe verhoudt zich deze bepaling met (1) tijdelijke uitname en (2) grootschalig toepassen, waarbij de wegbermen als klasse Industrie mag worden toepast?	Verduidelijk de relatie met (1) tijdelijke uitname en (2) "Grootschalig toepassen"	Tijdelijk uitnemen valt onder de activiteit graven en dan geldt deze regel dus niet. Bij grootschalig graven geldt de kwaliteitseisen die staan in artikel 4.1274 en geldt deze regel dus niet. Dit kunnen we verduidelijken in de handreiking en eventueel ook bij de uitleg van het artikel.

	bermbreedte, gemeten vanaf de verhardingskant.			
	Uitleg artikel De kwaliteit van wegbermen is de laatste decennia beter geworden, vanwege schonere voertuigen, kwaliteit van het wegdek en wegonderhoud. Wegbermen vormen een steeds belangrijker groenvoorziening en bron voor biodiversiteit. Dat blijkt o.a. uit beleid van de provincie Zuid-Holland en een veranderend groenbeheer in gemeenten. Er zijn aantoonbaar negatieve effecten van enkele zware metalen en bestrijdingsmiddelen op planten, insecten en bodemfauna. Deze hopen zich op in de voedselketen. Wegbermen betreffen 'Groen met natuurwaarden' met 'gemiddelde generieke bescherming'. Dit komt overeen met de bodemkwaliteitsklasse "wonen". Om het milieu te beschermen is in dit artikel opgenomen dat alleen grond van de kwaliteitsklasse wonen of schoner (landbouw/natuur) mag			

	worden toegepast in wegbermen. Reikwijdte Het betreft het toepassen van grond van uit de regio en van buiten de regio in wegbermen.			
11.1 5	1. Voor zover de milieuverklaring bodemkwaliteit, bedoeld in artikel 4.1272, derde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, bestaat uit een verklaring op grond van een bodemkwaliteitskaart, wordt ook met een verkennend bodemonderzoek aangetoond dat aan het eerste en tweede lid van artikel 4.1272 van dat besluit wordt voldaan.			
	Uitleg artikel In het eerste lid van dit artikel wordt aangegeven dat een milieuverklaring voor bodemkwaliteit niet enkel mag bestaan uit een verklaring op grond van de bodemkwaliteitskaart, maar dat de kwaliteit tevens tenminste moet zijn bevestigd met een verkennend bodemonderzoek. Een milieuverklaring voor de bodemkwaliteit kan bestaan uit een	Een bodemkwaliteitskaart is een milieuhygienisch bewijsmiddel. Er wordt geen reden aangevoerd, waarom extra bewijslast nodig moet zijn. Deze eis brengt onnodig veel extra onderzoekskosten met zich mee. Eén van de uitgangspunten van Omgevingswet is juist het verminderen van deze onderzoekslast. Indien met deze maatregel wordt voorgesorteerd op nieuwe opkomende stoffen en	Schrappen eis. Een bodemkwaliteitskaart is afdoende.	De bodemkwaliteitskaart is gebaseerd op een rekenkundig gemiddelde per zone. Dit betekent dat de kwaliteit van de grond vaak afwijkt van de kwaliteit in de zone. Daarom is er voor gekozen dat tenminste een bodemonderzoek de kwaliteit moet bevestigen. De bodemkwaliteitskaart is

	verkennend bodemonderzoek in combinatie met een verklaring op basis van de bodemkwaliteitskaart. Deze kan niet bestaan uit enkel een verklaring op basis van de bodemkwaliteitskaart. In het tweede lid staat aangegeven dat dit alleen kan als sprake is van een onverdachte locatie en dat het verkennend bodemonderzoek moet voldoen aan de NEN5725 en NEN5740. Indien uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat de bodemkwaliteit slechter is dan wat de bodemkwaliteitskaart aangeeft, dient een kwaliteitsbewijs voor de bodemkwaliteit te bestaan uit een verklaring op grond van een partijkeuring. Ook als de locatie verdacht is, dient een kwaliteitsbewijs voor de bodemkwaliteit te bestaan uit een verklaring op grond van een partijkeuring.	andere ZZS-en is een andere aanpak gewenst. Blijf werken vanuit de bodemkwaliteitskaart. De kosten van het aanpassen van de bodemkwaliteitskaart zijn altijd minder dan per definitie extra de kostenverleggen naar initiatiefnemer.		daarom volgens ons niet afdoende.
11.1 9	Met het oog op het beschermen van het milieu is het, in afwijking van paragraaf 4.123 van het Besluit activiteit leefomgeving, verboden AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken of bouwstoffen die voor meer dan 20	Met de term "aandachtstoffen" en een vergunningplicht te introduceren wordt een duidelijk onderscheid gemaakt met 'gangbare' bouwstoffen wordt hiermee een ongelijk speelveld gecreeerd. Er dient een gelijk speelveld te zijn tussen alle genoemde secundaire	Kom tot een gelijk speelveld.	Overige bouwstoffen zijn/worden over het algemeen niet thermisch en/of chemische bewerkt. Om het milieu te bescherming wordt voor deze bouwstoffen een verbod ingesteld, waarmee met een Bopa afgeweken kan worden.

	gewichtsprocenten uit AVI-bodemassen, immobilisaten, grondstabilisatie, metaalslakken bestaan toe te passen.	bouwstoffen. Hierbij (juist) de oproep dat alle bouwstoffen dezelfde regels moeten gelden voor wat betreft informatie/meldplicht, zodat alle toepassingen met bouwstoffen gecontroleerd en gehandhaafd kunnen worden.		
	<i>Uitleg artikel</i> <i>Dit artikel voorziet in een verbod op het toepassen van zogenaamde aandachtsbouwstoffen, ook wel thermisch of chemisch bewerkte bouwstoffen (stabilisatie/ immobilisatie, AVI-bodemassen en metaalslakken). Dit zijn de bouwstoffen die op dit moment in opspraak zijn en bij onzorgvuldige toepassing milieuschade veroorzaken. Er is gekozen voor een algemeen verbod, omdat een melding of binnenplanse vergunningplicht alsnog onvoldoende reguleert.</i> <i>Reikwijdte en werking</i> <i>Het verbod is van toepassing op het toepassen van aandachtsbouwstoffen (stabilisatie/ immobilisatie, AVI-bodemassen en metaalslakken) en niet op andere bouwstoffen (zoals (bouw)puin, natuursteen, metselmortel, asfalt(beton), et cetera.</i>	zie hierboven		

	Het is mogelijk om middels een buitenplanse omgevingsvergunning voor afwijking op het omgevingsplan (Bopa) af te wijken van dit verbod. Hierbij is voldoende mogelijkheid tot regulatie en bestuurlijke afweging of en hoe medewerking wordt verleend. Bij vergunningverlening moet de aanvrager rekening houden met het volgende:	Algemeen: Maatregelen ter voorkomen van milieuschade wordt binnen Omgevingsplanregels op beheergebiedniveau opgepakt. Het is onduidelijk op basis van welke motieven maatregelen nodig zijn. Mogelijk komt dit voort uit het onderzoek van RIVM, dat in september 2024 is gepubliceerd. Door het regionaal opleggen van (verschillende) maatregelen zorgt ervoor een lappendeken aan regels, waardoor grootschalige projecten, die door meerdere beheergebieden lopen, onwerkbaar worden. Een nationale aanpak is gewenst om een gelijk speelveld te behouden. Een vergunningplicht helpt hier niet bij. De vraag is zelfs of een vergunningplicht is toegestaan.	In zijn algemeenheid is een nationale aanpak gewenst. Schrap pen vergunningplich t. Vergunningplich t schrappen. Extra eisen kunnen ook (centraal) aan format DSO-melding worden aangebracht. Int roduceer meer speelruimte door "afwijken mogelijk indien gelijkwaardig als".	zie eerdere reactie TGG grond
	Maatregelen ter voorkoming van milieuschade: a. de bouwstof wordt boven de grondwaterstand toegepast; b. de bouwstof ligt onder gesloten verharding; c. het werk dient binnen 1 jaar na toepassing te zijn afgerond; d. de bouwstoffen worden toegepast over een oppervlakte van minimaal 1000 m2.	Maatregelen a en b om de toepassing (ook na 100 jaar) boven grondwaterstand en onder gesloten verharding toe te passen zijn te rigide. Er is hierdoor geen ruimte voor praktische oplossingen (ofwel maatwerk). Zo is het enkel toepassing onder de asfaltverharding geen werkbare praktijk. Bouwstof wordt ingezet als zandvervanger (= onderbouw), waarbij het aanbrengen civieltechnisch/contractueel van één pakket over de	Herdefinieer "afroniding", als zijnde "realiseren bovenbouw".	zie eerdere reactie TGG grond

		volle breedte geeist wordt om een gelijkmatige zetting te garanderen. En er zijn alternatieven om midden- en zijberm af te werken met klei of HDPE-folie, waardoor het regenwater minimaal/niet inzigt en daardoor minder/niet in contact kan komen met de betreffende bouwstof. Maatregel c dat een werk binnen één jaar na toepassing moet zijn "afgerond" is niet realistisch. Een "werk" is namelijk een veel ruimer begrip; feitelijk het totale project. Een project kan (in fasen) duurt langer dan één jaar. Gezien de gestelde minimale oppervlakte is sprake van een behoorlijk infrawerk. Afronding moet afgestemd worden op de fasering (onderdelen aanleg werk) per toepassing (onderbouw) in combinatie met afwerking met afdichting (= bovenbouw).		
	En de volgende, te verstrekken, informatie: a. de aanduiding van de functionele toepassing, bedoeld in artikel 4.1260, in het kader waarvan de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken worden toegepast, en een onderbouwing van de functionaliteit van de toepassing. Onder ander met behulp van	Het toepassen van een bouwstof in een "werk" is per definitie nuttig en functioneel. Het ontwerp en contractuele voorwaarden zijn leidend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen boven- en onderbouw. In beide lagen kunnen bouwstoffen worden toegepast, waarbij bouwstoffen in de onderbouw de vervanger zijn van zand.	Schrappen eis.	Dit is geen eis, maar te verstrekken informatie bij aanvraag Bopa.

	stabiliteitsberekening.;			
	b. de dimensionering van de functionele toepassing in het kader waarvan de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken worden toegepast;	Het toepassen van een bouwstof in een "werk" is per definitie functioneel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen boven- en onderbouw. In beide lagen worden bouwstoffen toegepast.	Schrappen woord "functionele".	In de tekst wordt er ook vanuit gegaan dat de toepassing functioneel is, dit is ook verplicht, dus het is ons niet duidelijk waarom dit geschrapt zou moeten worden. B gaat om de dimensionering waarbij het gaat om de bouwstof waarvoor een Bopa wordt aangevraagd, dit kan in boven- of onderbouw zijn.
	c. de verwachte datum van het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.1257; d. de verwachte datum waarop het werk zal zijn voltooid; e. een milieuverklaring bodemkwaliteit die betrekking heeft op de toe te passen AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken; f. als deze grond van het Besluit bodemkwaliteit bij de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit moet worden verstrekt: een afleverbon; g. de herkomst van de AVI-bodemassen,	Deze informatie wordt al in melding DSO gevraagd.		zie eerdere reactie TGG grond

	stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken; h. de kwaliteit van de AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken; i. de hoeveelheid AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken in kubieke meters die in totaal in het werk zal worden toegepast; j. de hoeveelheid bindmiddelen die in totaal voor de immobilisatie / stabilisatie van de bodem zal worden toegepast;			
	i. de hoeveelheid AVI-bodemassen, stabilisatie, immobilisatie en/of metaalslakken in kubieke meters die in totaal in het werk zal worden toegepast;	Wat gebeurt er als de hoeveelheid wijzigt? Of een andere stroom wordt aangewend?	Toelichting gewenst.	Dat ligt er aan of de hoeveelheid goed te verklaren is en of het significant is. Een andere stroom is lastiger. Want die is dan niet vergund.
	k. de coördinaten van de ontvangende landbodem, tenzij het adres daarvan is vermeld;	De aanname is dat dergelijke vergunningaanvraag via DSO loopt, waarin het mogelijk is om de begrenzing van, in deze, de ontvangende bodem, aan te geven.	Aanpassen format DSO	Dit is voor ons nog onduidelijk. Wij moeten de Bopa nog inregelen in het DSO. Er zijn ook gemeenten die nog van oude software gebruikmaken en nog niets kunnen inregelen. Die volgen voor 2032.
	l. planning van de werkzaamheden waaruit blijkt dat het werk waarin de grond wordt toegepast binnen 1 jaar na toepassing wordt afgerond;	Houdt het bij het aanleveren van een planning	Wijzigen	Het gaat erom dat een werk binnen een redelijke termijn wordt afgerond. Wat er soms gebeurt is dat een werk stil ligt (b.v. om economische redenen) en de bouwstof b.v. bloot ligt. Om overlast te

				beperken is 1 jaar gekozen. Deze is natuurlijk fluïde. Gemotiveerd afwijken in redelijkheid mag als het toetsbaar en handhaafbaar is.
	m. indien de milieuhygiënische verklaring een productcertificaat is, dan zijn waarborging van de eisen van de productcertificaat verwerkt;	Welk doel wenst hiermee bereikt te worden. Welke eisen worden bedoeld? En wat betekent waarborgen daarvan, alswel door wie?	Extra uitleg gewenst.	zie eerdere reactie TGG grond
	n. de kritische aspecten zoals grondwater en oppervlaktewater in de nabijheid, zetting PH-buffercapaciteit, kwetsbare objecten en ecologie zijn beschreven/verwerkt;	Het is onduidelijk waaraan de beschrijving van kritische aspecten getoetst wordt door enerzijds vergunningverlener en anderzijds toezichthouder en handhaver. Hiermee ontstaat bij initiatiefnemer onduidelijkheid in de tenderfase danwel werkvoorbereiding van een project over hoeveelheid in te zetten materiaal. Dit is bepalend voor de haalbaarheid van toepassing (of niet).	Meer toelichting	zie eerdere reactie TGG grond
	o. schriftelijke instemming met de uiteindelijke eigenaar;	Welk doel wenst hiermee bereikt te worden? Hoe kan dit dan worden gebruikt bij eventuele handhavings sancties?	Meer toelichting	zie eerdere reactie TGG grond
	p. de toepassingshoogte ten opzichte van de grondwaterstand; q. de verwachte zetting voor de komende 100 jaar;	De totstandkoming van een zettingsberekening in relatie tot de stortvoet secundaire bouwstof was bij ontwerp IBC-constructies eveneens een belangrijk onderdeel. Nu lijkt het erop dat enkel op voorhand wordt bepaald of dit klopt. Dit is uiteraard een expert	Punt van aandacht	zie eerdere reactie TGG grond

		judgement (qua model en kennis/ervaring), maar het blijft een benadering van de werkelijkheid. Ook na toepassing is het wenselijk om dit te blijven monitoren om te bepalen of dit in lijn is met de eerdere benadering.		
	s. een schriftelijke onderbouwing hoe overlast voor de omgeving (in de vorm van stofvorming en wateropvang als dit vrijkomt uit het materiaal) wordt voorkomen;	Zijn hier voorbeelden en normen voor?	Meer toelichting	zie eerdere reactie TGG grond
	t. een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen die worden getroffen om te voorkomen dat de toevoeging van de bindmiddelen aan de bodem de zuurgraad van het grondwater of nabijgelegen oppervlaktewater beïnvloeden of anderszins in strijd met de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden toegepast.	Welk doel wenst hiermee bereikt te worden om een dergelijke zinsnede op te voeren in een vergunning, terwijl dit een basisuitgangspunt is in Omgevingswet? Hoe kan dit dan anders worden gebruikt bij eventuele handhavings sancties?	Meer toelichting	De zinssnede komt niet in de vergunning. Wel de voorzieningen en maatregelen die het milieu beschermen bij toepassing van bindmiddelen. Handhaving kan kijken of de uitvoer conform vergunning is dan wel de verwerkingsvoorschriften
11.2 3	In aanvulling op artikel 5.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden aan het bevoegd gezag de resultaten van het bodemonderzoek verstrekt in het bestandsformaat XML.	De eis is logisch. Echter, in de praktijk kan het voorkomen dat diegene die het onderzoek wil gebruiken niet over een XML-bestand beschikt, omdat deze oud is of gewoonweg niet is meegeleverd door onderzoeksbureau of	Toelichting gewenst.	Hier zijn we ons van bewust. Indiener moet wel proberen de xml's te verkrijgen. Hier kan, volgens ons, verder alleen praktisch mee omgegaan worden. Hopelijk krijgen we in de loop der tijd steeds meer xml's en wordt

		diegene niet de opdrachtgever is geweest van het betreffende onderzoeksbureau. Hoe wordt hiermee omgegaan?		het normaler om die bij een bodemonderzoek mee te leveren. Als een xml er niet is dan is ie er niet. Dit is voornamelijk bij bouwvergunningen. Eis volgt uit wet BRO, waarbij gemeenten bronhouder worden van bodemonderzoeken bij ingediende activiteiten.
	Uitleg artikel Indien bij het beëindigen van de activiteit een eindsituatie bodemonderzoek moet worden ingediend, dan moet deze ook in xml-format worden ingediend. Dit xml-format gebruikt het bevoegd gezag om invulling te geven aan de Wet basisregistratie ondergrond. Reikwijdte Alleen als een eindsituatie bodemonderzoek moet worden verstrekt, wordt aanvullend een xml-format van dit bodemonderzoek gevraagd.			

11.2 7	Maatwerkregel bodem en afval: tijdelijk uitnemen van grond	Prettig dat er oog is voor tijdelijke uitname bij grotere projecten en daarmee met grotere afstand 25 meter te kunnen werken. Het onderzoeken met een verkennend bodemonderzoek zou enkel relevant moeten zijn bij verdachte locaties, zoals moet blijken uit een historisch onderzoek. Onverdachte locaties kunnen op basis van de bodemkwaliteitskaart worden gekwalificeerd. Zie verder het commentaar op 11.15. Het is onduidelijk hoe het onderbouwen van tijdelijke uitname feitelijk moet worden gezien. Het is verstandig om voorbeelden met onderzoek en toepassingswijze (wel/niet) in de toelichting op te nemen. Voorkeur voor het buitenwaarts verleggen van wegbermen en kabels en leidingen trajecten. Verder is het onduidelijk wat wordt bedoeld met "hele locatie" en de relatie met tijdelijke uitname. Denk hierbij aan verschil in boven- en ondergrond. Aan welke inhoud dient een grondstromenplan te voldoen? Geef hier een voorbeeld van!	Aanpassen eis door verkennend bodemonderzoek te koppelen aan verdachte locaties. Neem concrete voorbeelden op wat op basis van onderzoeksresultaten wel en niet kan bij tijdelijke uitname, alsook welk gedeelte je dan dient te onderzoeken. En hoe dit verwerkt wordt in een grondstromenplan.	Tijdens het opstellen van deze regel was er landelijk niks geregeld. Op dit moment is er een ruime uitleg aan het tijdelijk uitplaatsen gegeven door het iplo. Onze regel is daarmee overbodig geworden (zou strenger zijn dan de landelijke, wat niet onze bedoeling was).
-----------	--	---	---	--

1. Bij het terugbrengen van grond op of nabij de locatie van uitname, bedoeld in artikel 4.1222a Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de grond binnen hetzelfde werk binnen 25 meter van de herkomstlocatie en onder dezelfde omstandigheden teruggebracht. Daarbij mogen er geen aanwijzingen zijn dat de bodemkwaliteit op de locatie waar de grond wordt teruggebracht verslechtert. 2. In afwijking van het eerste lid kan grond binnen hetzelfde werk worden ontgraven en onder dezelfde omstandigheden teruggebracht worden op afstanden groter dan 25 meter van de herkomstlocatie als: a. de bodemkwaliteit van het gehele werkgebied bekend is via minimaal een verkennend bodemonderzoek; en b. de terug te brengen grond van vergelijkbare of betere kwaliteit is dan de kwaliteit van de terugbrenglocatie. 3. Bij de toepassing van het tweede lid wordt rekening gehouden met humane en ecologische risico's en de toekomstige gebruiksfunctie van de locatie; en 4. Toepassing van	Tijdelijke uitname wordt met name gebruikt voor het buitenwaarts verplaatsen van wegbermen, zijnde klasse Wonen of Industrie. En daarmee een vaste activiteit. De ontvangende bodem ter plaatse nieuwe wegberm is doorgaans schoner. Met de eis van "niet verslechteren" betekent dat deze wijze van hergebruik niet meer mogelijk is. Afvoer van de wegberm is dan noodzakelijk. Deze eis is daarmee wel in lijn met de door u gekozen oogmerk/doel, maar in tegenstelling met het optimaal hergebruik van grond en het minimaliseren van transport (CO2). Rekening houden met humane en ecologische risico's zijn abstracte begrippen. Is dit anders dan interventiewaarden in combinatie met ARBO (CROW400)?	Tijdelijke uitname van wegbermen. die nt specifiek benoemd te worden als mogelijkheid, als zijnde een uitzondering. Of wees concreet dat deze vorm van tijdelijke uitname niet mogelijk is. Concretiseer het bepalen van humane en ecologische risico's	
---	--	--	--

	tweede en derde lid blijkt uit een grondstromenplan.			
11.2 8	1. Indien grond binnen hetzelfde werk wordt ontgraven en teruggebracht op afstanden groter dan 25 meter van de herkomstlocatie, wordt, in aanvulling op artikel 4.1220 van het Besluit activiteiten leefomgeving, ook een verkennend bodemonderzoek en het grondstromenplan, bedoeld in artikel 11.27 [maatwerkregel bodem en afval: tijdelijk uitnemen van grond], verstrekt.	En welke juridische status krijgt een grondstromenplan?	Toelichting gewenst.	niet meer van toepassing zie bovenstaande.